

УМОВЫ ПАПДПІСКІ:

На 3 м-цы 90 к.; на 3 м-цы—2 р. 60 к.; на 6 м-цаў—5 р.; на 1 год—9 р. 75 к.

Паплата за абвесткі прымаюцца: У Гал. Канторы газ. „Звязда“—г. Менск, Савецкая, 63, (трэці паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-го гадз. дня. У агульных гарадах—у адд. Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:

За радок непарэлі (пасля тэсту)—50 кап. Іншагароднія—1 р. Пасля тэсту ў два разы даражэй. Пры шматрадовым друкаванні—адна на годзе.

Згодна пакт. СНК ад 10 верасня 1924 г. бярэцца зверху тарыфу 10 проц. падатку.

РЭДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

ЗВЯЗДА

Орган Цэнтральнага Камітэту камуністычнае партыі (большавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантора

Менск, Савецкая, 63

1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дня тэлефон № 10-74. 2) Сэкрэтар рэдакцыі—ад 12 да 2-го гадз. дня, тэлеф. № 6-19. 3) Начы рэдактар (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.

Кантора абвестак падпісак ТЭЛ. № 781.

1928 г.

№ 185 (2992)

Конт. асоблага нумару ўстады 5 кап.

Год выданьня дванаццаты.

Аглушлівая аплявуха лідэрам II Інтэрнацыяналу Абструкцыя калёніяльных і прыгнечаных народаў на Брусэльскім кангрэсе

БРУСЭЛЬ, 10. На кангрэсе II Інтэрнацыяналу адным з галоўных пытанняў зьяўляецца калёніяльнае пытаньне, якое даўно ўжо дастаўляе шмат няпрыемнасьцяў «сацыялістычным» і «інтэрнацыяналістычным» правадыром краіны Вандэрвельде, Макданальд і К-о. Лічэ ў самым пачатку кангрэсу адбыўся палітычны скандал з запрашэньнем дэлегатаў Гаміндану. Урэшце, дэлегат Гаміндану зусім не зьявіўся на кангрэс.

Нешматлікія дэлегаты і госьці з калёніі моцна незадаволены палітыкаю II Інтэрнацыяналу ў калёніяльным пытаньні. Яны ў вострай форме заяўляюць, што гэта палітыка ня мае нічога супольнага з сацыялістычнымі прынцыпамі роўнасьці рас і самавызначэньня народаў.

Праект калёніяльнай камісіі прадугледжвае падзел калёніяльных і поўкалёніяльных краін на тры розныя катэгорыі, у залежнасьці ад культурнага прагрэсу насельніцтва. У зьвязку з гэтым стаіць і абхват патрабаваньняў камісіі ў галіне калёніяльнае палітыкі. Для паасобных калёніі і поўкалёніі прадугледжваецца, замест поўнае незалежнасьці, толькі больш ці менш куртатая аўтаномія. Для Індыі, прыкладам, кангрэс не патрабуе поўнае незалежнасьці, а толькі аўтаноміі.

Гэта двудушніцкая палітыка сацыял-здрадніцкаў выклікала на кангрэсе грандыёзны скандал. 8-га жніўня госьці, якія знаходзіліся на хорах,—кітайцы, індусы і інданэзійцы—наладзілі бурную абструкцыю—

пратэст супроць калёніяльнае палітыкі II Інтэрнацыяналу. З хораў неслыся выгукі: «Ня трэба нам дэ паліцы сацыял-дэмакраты!» «Ганьба!» «Далой II Інтэрнацыянал!»

Гэтыя выгукі, якія яскрава паказалі кошт «турбот» рэфармісцкім заправіц аб прыгнечаных народах, зрабілі на дэлегатаў ашарашваючае ўражаньне.

Пратэст прадстаўнікоў калёніяльных народаў не абмежоваўся гэтай абструкцыяй. На другі дзень прадстаўнікі Індыі, Інданэзіі і Цэйлоу накіравалі выклікаюму 2-га Інтэрнацыяналу наступную заяву:

«Азнаёміўшыся з пастаномай калёніяльнае наміёі сацыялістычнага рабочага Інтэрнацыяналу, мы прышлі да заключэньня, што гэтыя пастановы ў іх цяперашняй форме несумяшчальны з сацыялістычнымі прынцыпамі самавызначэньня народаў і роўнасьці ўсіх нацый і што прынцып самавызначэньня і роўнасьці павінен быць прыстасаваны да ўсіх прыгнечаных нацый і рас без усямага адрозьненьня».

Каб рассьеяць гэту напружаную атмасфэру на кангрэсе II Інтэрнацыяналу і стварыць відзімасць абароны калёніяльных народаў, на сакрэтным пасаджэньні абмеркаваньні прапанаваны Байёрам праект адозвы да рабочых усіх краін. Адозва, у перайманьне адозвы кангрэсу Камінтэрну, таксама адводзіць шмат месца краінам Усходу, але найрад ці каго ашукае.

Прадстаўнік ангельскае незалежнае рабочае партыі пратэставаў супроць таго, што ў адозву «адведзена прамэрна шмат месца палеміцы з большавікамі». Праект адозвы прынят супроць голасе прадстаўніка незалежнае рабочае партыі.

„Палітычная эканомія“

Напярэдадні зьезду легіянераў у Вільні

ВІЛЬНЯ, 11. (Уласны кар.). Зьмест прамовы, з якой заўтра маршал Пілсудкі выступіць на зьездзе легіянераў, яшчэ невядомы. Аднак, асобы, якія блізка стаіць да маршала, ўпэўніваюць, што Пілсудкі, галоўным чынам, будзе гаварыць аб вялізарнай ролі легіянераў у справе ўзмацненьня польскай арміі і краіны наогул. У мясцовых колах лічаць, што Пілсудкі шырокіх палітычных праблем у сваёй прамове не закране.

Вялікую сэнсацыю ў мясцовых палітычных колах выклікала паведамленьне, што на зьездзе выступіць у вялікім прамовам старшыня беспартыйнага парляманцкага ўрадавага блёку палкоўнік Славэк і кракаўскі прафэсар Яворскі.

На сьвятоняліні зьезд легіянераў у Вільні прыяжджаюць міністры: Андрэй Марачэўскі (прамадзкае працы), Квяткоўскі (гандлю і прамісловасьці), Сьвятальскі (асветы), Ён (шляхаву), Мейштовіч (юстыцыі), Станевіч (зямельнае рэфармы).

Партугальскі Урад ліквідуе Лісабонаскі Унівэрсытэт з мэраваньняў в'яканоміі сродкі.

Акругкомам, райкомам і вясковым ячэйкам КП(б)Б

Дарган таварышы!

На падставе дырэнты ліпенскага пленуму ЦК УсеКП(б) і лютаўскага пленуму ЦК КП(б)Б пры правядзеньні асяньнай сельска-гаспадарчай кампаніі неабходна дабіцца:

1. а) гаспадарчага і арганізацыйнага замацаваньня існуючых калектывных і ізаляцыйных аб'яднаньняў, шляхам—земляўпарадкаваньня, чыненыя сходы ячэек, пашыраныя пленумы сельсаветаў і сходы бедна-рыхне бядняцка-серадняцкіх мас.

2) На падставе вясеньняга вопыту правесці ўва ўсіх раёнах нарады груп бедных, сходы бедных, дзе раслумачыць паставы ліпенскага пленуму ЦК УсеКП(б) па вясковым пытаньням і абгаварыць практычныя мерапрыемствы пасейкампаніі. Для

ПАКТ КЕЛЁГА і СССР

„Міратворцы“ ўрэзваюць і без таго куртаты дагавор. Агаворкі пакідаюць магчымасьць вайны ня толькі з СССР, але і з усімі дзяржавамі, якія ня прыцягнуты да дагавору.

Тры групы водгукі на інтэрв'ю т. Чычэрыва

«Известия» пішуць:

Зараз ужо можна падагуліць некаторыя вынікі таго, як рэагаваў буржуазны свет на выступленьне тав. Чычэрыва. Гэтыя водгукі можна падзяліць, прыкладна, на тры групы.

Да першай групы адносяцца заявы найбольш адкрытых і цынчных ворагаў Савецкага Саюзу. Другая група водгукі адлюстроўвае нежаданьне ўступіць у СССР у перагаворы аб удзеле ў дагаворы аб адмаўленьні ад вайны, але так, каб за лінію пацярпелі ў гэтым пытаньні не скампраметавала заўчасна ўсё прадпрыемства ў цэлым. Такую пазыцыю, як відаць, занялі афіцыйныя колы ня толькі ў Вашынгтоне, але часткова і ў Лёндане.

Трэцяя група водгукі адбівае пастрой тых колаў, якія прызнаюць угрунтаванасьць патрабаваньняў Савецкага Саюзу аб прыцягненьні яго да перагавору аб дагаворы аб адмаўленьні ад вайны і канстатуе нічэмансьць дагавору, калі ў ім ня возьме ўдзел СССР. Але разам з тым гэтыя колы не адважваюцца зьявіць пэўную пазыцыю ў пытаньні аб спосабе прыцягненьня СССР да дагавору, у пытаньні аб практычных вывадах з занятае ім пазыцыі. Такі пункт гледзеньня большасьці нямецкага друку і большай часткі аме-

рыканскіх газэт. Між тым, сваячасова запытаць, у якой меры зьмест дагавору далучае спробу ўхіліцца ад простага адказу на пытаньне аб удзеле СССР у парыскай канфэрэнцыі, спробу, якая ўрэшце ўласціва ўсім, хто выказаўся на кошт інтэрв'ю т. Чычэрыва. Можна з упэўненасьцю сьцьверджаць, што дагавор пабудаваны такім чынам, каб ён не абавязваў яго ўдзельнікаў у адносінах да тых дзяржаў, якія не дана магчымасьць далучыцца да дагавору.

Для ўгрунтаваньня гэтых сьцьверджаньняў досыць згадаць на наяўнасьць у дагаворы аднаго артыкулу, дзе зазначаецца, што дагавор атрымлівае моц паміж дзяржавамі, падпісанымі яго. У адносінах да іншых дзяржаў ён набывае моц толькі насля фармальнага далучэньня новых дзяржаў да дагавору, які будзе падпісан у Парыжы ў першапачатковым праекце ў фармальна ішла аб законе да гавору ў мэтах папярэдняга апошняга паміж усімі дзяржавамі ў апошнім праекце зазначаецца толькі а маданьне папярэдзіць магчымасьць вайны паміж удзельнікамі дагавору.

Значыцца, пакт Келёга ні ў якой ступені ня выключае магчымасьці вайновых сутычак з дзяржавамі, ня прыцягнутымі да ўдзелу ў дагавору.

Нарэшце, напамнім, што Вялікабрытанія, пры пералічэньні сваіх агавораў да пакту Келёга, проста вазначыла на нежаданьне прыцягненьня да дагавору некаторых дзяржаў, урады якіх ня прызнаны ўдзельнікамі дагавору. Калі гатоўнасьць Савецкага ўраду прыняць удзел у абмеркаваньні дагавору і, памяркуючы, падпісаньні яго не сустракае пэўных станючых адносінаў, дык гэта нельга трактаваць інакш, яе нежаданьне прыняць на сябе адпаведнасьці, хоць-бы фармальна, абавязна аб адмаўленьні ад вайны ў адносінах да Савецкага Саюзу.

Дэлегат Вашынгтону ў Лёндане

ЛЭНДАН, 10. Сьледы прыехаў начальнік заходня-эўрапейскага аддзелу міністэрства замежных спраў Злучаных Штатаў—Мэрынэр. Адгэтуль ён выязджае ў Парыж. Мэрынэр наведваў міністэрства замежных спраў, дзе вёў перагаворы аб падрыхтоўцы да падпісаньня пакту Келёга.

Увесь цяжар на Францыю

ПАРЫЖ, 10. Лева-буржуазная «Вольтэ» падкрэсьлівае, што Англія і Амэрыка, баспрэчна, імкнучы ўскласці на Францыю увесь цяжар адказнасьці за незапрашэньне СССР падпісаць пакт Келёга.

У Зах. Беларусі КАТАРГА ЗА ЗБОР НА „МОПР“

Віленскі акружны суд 7-га жніўня разглядаў справу двох тонакоў, абвінавачаных у прыналежнасьці да камсамолу Заходня-Беларусі. Прыставаныя яны былі 7-га студзеня г. г. на мітынгу ў часе раздаваньня адозвы „Мопру“. Абодва засуджаны на два гады катаргі. Па амністыі кара зьменшана на папалову і залічаны напярэдні сямімесячны арміт.

РАБОЧЫ РУХ

— Пачалася забастоўка ў літографіі Маца ў Вільні. Рабочыя трэбуюць 60 проц. прыбыўкі.

— Перамовы паміж забаставаўшымі мулярамі і наймацелямі ў Вільні не далі вынікаў. Забастоўка цягнецца далей.

— Забастоўка сталароў у Вільні працягваецца. На сьвятоняліні склікаецца агульны сход саюзу дрэваапрацоўчыкаў.

— Рабочыя дрэваапрацоўнае фабрыкі ў Кучурышыхах атрымалі 10 проц. надбавкі і спынілі забастоўку.

Дыплёматычны ЯЗЫК

У адназ на пратэст СССР супроць распрадажы марскога маемасьці належачай Расіі, румыноні Урад заявіў, што грошы ад продажу маемасьці будуць паложаны ў бані да чаю вырашэньня спрэчных пытаньняў з СССР.

У панскай Польшчы

Камуністы Квяткоўскі ўдэц з турмы

ВАРШАВА, 10. Як паведамляе «Экспрэс Параны», два дні назад з лонжынскае турмы ўдэц камуністы Квяткоўскі, прыгавораны да 6 год турмы. Паводле слоў газэты, Квяткоўскі сымуляваў зубны боль і патрабаваў, каб яго ваялі да прыватнага доктара, бо ў турме зубнога доктара ня было. На адзёй з вуліц да Квяткоўскага і яго канваіра надыйшлі невядомыя асобы, адаілі з ліх і выпяў канваіра нечым цяжкім па галаве. Канваір страціў прытомнасьць. Тады Квяткоўскі з невядомымі асобамі ўбег у браму блізкашага дому, якая зараз-жа была апаўдэрта з сьрэдняны на замок. Понукі ні да чаго не прывялі. Паліцыі арыш авала нейкага Рыгэра, у якім канваір Квяткоўскага нібы апаваў невядомага, што выпяў яго па галаве.

а) у господарчых і арганізацыйных замерах і арганізацыйных мерах і кааперацыйных аб'яднаннях, шляхам—земляўпарадкавання, снабжэння сельска-гаспадарчым крэдытам (на машыны, насенне і ўгнаенне), снабжэння добракасным пасяўным матэрыялам, агра-тэхнічным абслугоўваннем і паліпшэннем сацыяльнага складу калектывных і кааперацыйных арганізацый; б) пераводу прасцейшых відаў сельска-гаспадарчай кааперацыі ў больш складныя (пасялковыя—у таварыствы па грамадскай апрацоўцы зямлі, таварыствы па грамадскай апрацоўцы зямлі—у сельска-гаспадарчых калектывах) і арганізацыі прасцейшых відаў кааперацыі (машынных, пасялковых і насеннаводных); в) пашырэння пасяўных плошчы за лік пералогаў і мэліаруемых зямель, паставіўшы як галоўную задачу падняцце ураджайнасці бядняцка-серадняцкіх слабых сялянства, шляхам прымянення штучных ўгнаенняў, засеву добракасным пасяўным матэрыялам і інш.

2. Арганізуючы навокал гэтых задач шырокую грамадскую думку асноўных пластоў вёскі, мабілізуючы і арганізуючы ўсе культурныя і матэрыяльныя магчымасці вёскі для паспяховага правядзення кампаніі, партыйныя, савецкія, кааперацыйныя і грамадскія арганізацыі павінны звярнуць асабліва ўвагу на поўнае забеспячэнне інтарсаў беднаты і маламоцнага сялянства.

3. Усёй сыстэмай практычных мерапрыемстваў, звязаных з пасеўкампаніяй, дабіцца поўнай палітычнай і эканамічнай ізаляцыі кулака, супроць яго актыўнасці паставіць арганізаванасць і актыўнасць бядняцка-серадняцкага блёку. У выніку ўсёй працы дасягнуць яшчэ большага прыбліжэння і згуртаванасці навокал партыі бядняцка-серадняцкіх мас вёскі.

Для паспяховага выканання ўсёй гэтай работы і знішчэння тых недахопаў, якія былі заўважаны ў час вясяннай пасяўной кампаніі (недастатковая прапрацоўка практычных пытанняў пасеўкампаніі ў некаторых раёнах, недастатковая масавая работа, недастатковая дапамога з боку камітэтаў сялянскай узаемадапамогі і інш.) ЦК КП(б)Б прапануе:

1) Акругномам, райкомам і вясковым ячэйкам шырока разгарнуць навокал пытанняў пасеўкампаніі масавую працу.

Безадкладна правесіць падрыхтаванасць плянаў зямельных, кааперацыйных арганізацый, паасобку ў акрузе, раёне, сельсавеце, праз ад-

растварэння пастановаў вяснянскага пленуму ЦК УсеКП(б) па вясковым пытанням і абгаварыць практычныя мерапрыемствы пасеўкампаніі. Для гэтай мэты акругномам і райкомам вызначыць адказных працаўнікоў.

3) Правесіць узгодненасць работы паміж зямельнымі, крэдытнымі органамі і камітэтамі сялянскай узаемадапамогі па аказанні дапамогі беднаце. Сачыць, каб дапамога беднаце была сваячасовай.

4) З прычыны позняга збору ўраджаю неабходна дабіцца забеспячэння пасяўным матэрыялам бядняцкіх і маламоцных серадняцкіх слабых вёскі праз сыстэму сельска-гаспадарчай кааперацыі, сваячасова падрыхтаваць пасяўныя плошчы і сваячасова прыступіць да засеву.

5) Пры пашырэнні азімага кліну за кошт неабжитых зямель (новыя распашкі, мэліараваныя зямлі, пералогі) дабіцца арганізацыі сельска-гаспадарчых аб'яднанняў, таварыстваў па супольнай апрацоўцы зямлі з прыцягненнем у іх беднаты і сераднякоў.

6) Арганізаваць шырокую дапамогу беднаце па ўчадрэнні ў іх гаспадаркі культурных мерапрыемстваў (штучнае ўгнаенне, зернаачышчальнае, радыё, сеў, перавод на шматполье, прыцягваючы да гэтага арганізаваныя сілы вёскі і арганізуючы самадзейнасць самой беднаты.

7) Райкомам і ячэйкам КП(б)Б прыцягнуць камітэты сялянскай узаемадапамогі да арганізацыі грамадскай дапамогі беднаце і сем'ям чырвонаармейцаў.

8) Райкомам і ячэйкам правесіць належную работу і дабіцца поўнага засеву гатунковым насеннем азімага кліну савецкіх, калектывных і насеннаводных гаспадарак, з прымяненнем усіх агрыкультурных мерапрыемстваў у гэтых гаспадарках.

9) Падрыхтоўку і правядзенне кампаніі шырока вывяталяць у друку, у насыценных газетах, для чаго райкомам і ячэйкам арганізаваць вакол гэтага пытання селькараў і беспартыйныя сялянскія актыўныя шляхам правядзення нарад.

10) Выканаць гэтыя задачы магчыма пры мабілізацыі ўсіх культурных і матэрыяльных магчымасцей і арганізацыі самадзейнасці шырокіх слабых вёскі, дзеля чаго патрэбна выразная і актыўная праца партыйных, савецкіх, кааперацыйных і грамадскіх арганізацый.

Нам. сакратара ЦК КП(б)Б
ГАНТМАН.
Заг. аддзелу па рабоце ў вёсцы
ЛЯЎКОУ.

Дэлегаты кангрэсу Камінтэрну ў Кастрычнікавых лягерах пад Масквою наглядаюць бой у паветры

Згода Літвы на перагаворы ў Жэневе

«Берлінэр Тагблят» (8-VII) паведамляе, што Літва згаджаецца на аднаўленне польска-літоўскіх перагавораў у Жэневе.

Вальдэмарас едзе ў Парыж

У Ковенскіх газетах змешчана паведамленне міністэрства замежных спраў Літвы, што, насупроць весткам замежных газет, Вальдэмарас у Парыж не паедзе.

Ненадзейныя шаўлісы

«Дзев'янік Віленскі» паведамляе, што жандармы ў Жыжморках разброіла мясцовы аддзел шаўлісаў (поўвайскавае нацыяналістычнае літоўскае арганізацыі). Прычынаю разброення было выкрыццё ў некаторых шаўлісаў часопіс «Пірмін», якая выдаецца літоўскімі эмігрантамі ў Вільні.

Запытаньне Дорыё Польшча прагне захапіць Лібаву

ПАРЫЖ, 10. Камуністычны дэпутат Дорыё унёс у палату дэпутатаў запытаньне адносна парушэння свабоды сходаў з боку французскіх улад у час маніфестацыі ў Іўры.

7) Райкомам і ячэйкам КП(б)Б прыцягнуць камітэты сялянскай узаемадапамогі да арганізацыі грамадскай дапамогі беднаце і сем'ям чырвонаармейцаў.

А. В. ВІНТЭР — галоўны інжынер Днепрастрою.

У Варшаве вельмі зацікаўлены разлібаўскім пытаннем. На першае, паліякі хочудзь узьняць латвійскую грамадскую думку супроць Літвы тым, што апошняя нібы-та перадае лібаўскі порт не патрэбен лібаўскі порт і што гэты порт трэба перадаць у інтэрнацыянальныя рукі, з устанавленнем пратэктарату Польшчы.

Апошні момант зьяўляецца для Польшчы асабліва важным з тае прычыны, што лібаўскі порт не замярзае і што праз яго можна цэлы год кантраляваць гандаль паміж Заходняй Эўропай і СССР. Гэта-ж дасць паліякам магчымасць захапіць у свае рукі кантроль над усімі балтыйскімі партамі, што створыць магчымасць для польскай індустрыі паспяхова канкураваць з Захадам на рынках СССР.

«НАЙСТАРЭЙШЫ ПІЛСУДЧЫК»

8 жніўня пры заканчэнні «маршу шлякам Кадруека» ў Кельцах прэзідэнт Польшчы сказаў такую кароткую, але характэрную прамову:

«Як найстарэйшы сярод тут сабраўшыся пілсудчыкаў, бо яшчэ ў 1894 годзе меў шчасце бачыць вельмі маршала Пілсудзкага, гачу і я, як найстарэйшы тут на пасадзе, крыкнуць кліч: Хай жыўе наш найвельміш праводыр, маршалак Юзаф Пілсудзкі!»

Толькі дзеве польскія газеты: «Эпока» і «Глос Правды» змясцілі гэтую скандальную прамову, у якой «мова панства» падае ніжа перад Пілсудзкім.

ЧЫГУНАЧНАЯ КАТАСТРОФА

На лініі Галдувек-Слотвін разбіты таварны поезд. Некалькі чалавек забіты.

ЗБАСТАЎКА ў ЦАГЕЛЬНІ.

У Аборску, пад Варшаваю, забаставалі рабочыя мясцовае цагельні, трыбуючы павялічэння зарплат.

25 КАНФІСКАЦЫЙ

За некалькі апошніх дзён лішэння ў Польшчы канфіскавана 25 газет. Урад Пілсудзкага ў праследванні друку пабіў усе ранейшыя рэкординды польскіх урадаў.

Беспасрэдня чыгуначныя зносіны Польшчы з Латвіяй

Латвійскі насол у Варшаве падаў польскаму ўраду праект беспасрэдных чыгуначных зносінаў паміж Польшчай і Латвіяй. Праект апрацованы на грунце Берлінскае канвенцыі 23-га верасня 1924 году.

КАНФІСКАЦЫЙ

— У Горадні канфіскавана лівонская газета «Гроднэр Штымэ» за 3-е жніўня.

— Віленскі акруговы суд зацьвердзіў канфіскацыю «Дзев'яніка Віленскага» за 21-е ліпеня.

РАСПРАДАЖА ВЕРХНЯ-СІЛЕСКАЕ ПРАМЫСЛОВАСЬ-ЦІ

Паміж польскім урадам і амерыканскім канцэрнам Гаррымана адбудуцца перагаворы аб умовах прадажу Гаррыману польскіх шахтаў у Верхняй Сілезіі.

ПРАЦЯГ БАГДАДЗКАГА ЛЁТУ

Польскі лётнік Шалас, які зрабіў пералёт Варшава-Багдад, загінуў у Багдадзе ў часе пасадкі самалёту. Польскія газеты паведамляюць, што з Варшавы выедзе новы лётнік, які паляціць далей на самалёце Шаласа па лініі Багдад-Каір—Варшава.

Прага да самарэжыям не дае спалою польскаму фашызму.

ПАХВАЛА ЦІ ГАНЬБА?

Амерыканскі спецыялісты па турэмных справах Бэнкстэр Вільямс, аведваюшы варшаўскую турму, напісаў у вэітанай кніжцы турмы, што 45 год працы ён ня бачыў турмы, падобнай да варшаўскае.

Правыя польскія газеты стараюцца зрабіць вывад, што заява Бэнкстэра азначае пахвалу варшаўскай турме, які вельмі добра пастаўленай. Але гэта больш, чым сумліўна. Словы Бэнкстэра гучаць гіроніяй і іх хутчэй трэба разумець наадварот.

Забойства ахранніка

ВАРШАВА, 10. У Радаме забіты старэйшы агент ахранкі Бахнэр. Паліцыя сьцьвярджае, што забойцы—камуністы.

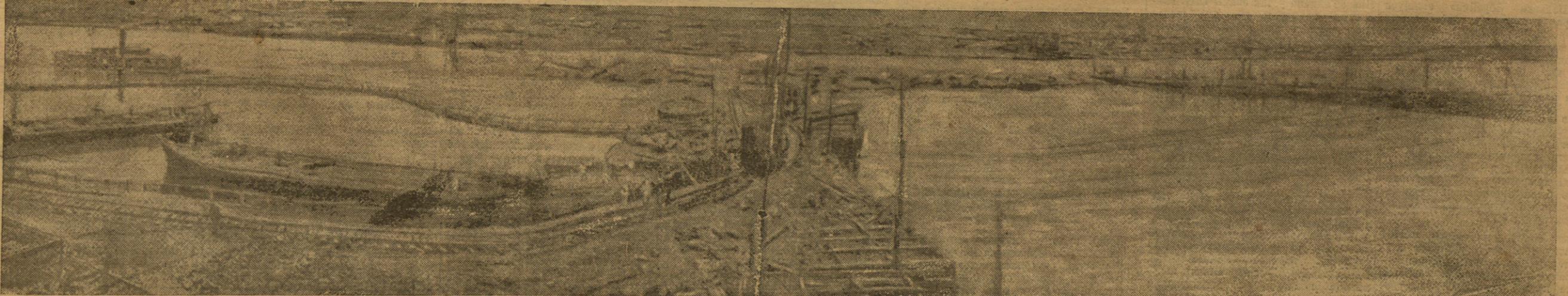
ПЕРАМОГА РАБОЧЫХ

Рабочыя, занятыя на каналізацыйных працах у Вільні, дамагліся ад мэтавае рады павялічэння зарплаты да 5 зл. у дзень (1 р. 10 к.)

АНГЕЛЬСКІ ЛІТАРАТАР У ВІЛЬНІ

У Вільню прыехаў ангельскі літаратар Нэйман, які рыштуе кніжку аб Вільні і польска-літоўскіх адносінах.

Будучы фундамент сацыялізму—Днепрастрой

На Савецкім Саюзе

5-гадовы плян капітальнага будаўніцтва

Сталая плянавая парада ВОИГ СССР разгледзела кантрольныя лічыбы пяцігадовага пляну капітальнага будаўніцтва саюзнае прамысловасці. Усяго маркуецца затраціць за перыяд 1928-29—1932-33 г.г. звыш 11 мільярдаў рублёў. Найбольшыя затраты прадуладжваюцца па металёвай групе—звыш 3 мільярдаў 101 мільёну рублёў, тэкстыльнай—1 мільярд 888 млн. рублёў, нафтавай—1.328 мільёнаў руб. Сталая плянавая парадаў рублёў. Сталая плянавая парада ў асноўным прыняла кантрольныя лічыбы, прызнаўшы неабходным пэкалькі ўдкладніць затраты ў апошні год пяцігодкі.

Посьпэх 2 пазыкі індустрыялізацыі

ХАРКАЎ, 9. На папярэдніх звестках, у Ардэмаўскай акрузе падпіска на другую пазыку індустрыялізацыі перавысіла 60.000 руб. На невяторых прадпрыемствах Кармоўскага і Каастанцінаўскага раёнаў падпіска на другую пазыку індустрыялізацыі за першыя 5 дзён перавысіла ўсю суму падпіскі на першую пазыку. У Адэскай акрузе папярэдняя падпіска дала 150.000 руб.

ХАРКАЎ, 10. Сярод усіх прадпрыемстваў УССР на першым месцы па падпісцы на другую пазыку індустрыялізацыі стаіць Луганскі навазавабудаўнічы завод імя Кастрычнікавае рэвалюцыі, рабочыя якога падпісаліся ўжо на 100.000 руб. На Валыні за першыя тры дні падпіска дала 60.000 руб. Большая частка рабочых падпісваецца на пазыку ў размеры 2-месячнай зарплаты. У Харкаве сёння супрацоўнікі праўлення Дзунвагало падпісаліся на 70.000 рублёў.

ЛЕНІНГРАД, 10. За адзін дзень рабочыя «Краснаго Путиловца» падпісаліся на новую пазыку на суму каля 100.000 рублёў. На заводзе «Транстрой» усе рабочыя ў колькасці 312 чалавек падпісаліся на 12.600 руб.

Пачалася ўсесаюзная спартакіада

11-га жніўня пачаліся спарторніцтвы ўсесаюзнай спартакіады 1928 г. Адбудуцца спарторніцтвы па футболе, лёгкай атлетыцы і плаванні, а таксама фізік ўсесаюзнага зорнага мота-взлёт-палёту.

Выбух на вапняным кар'еры

СТАЛІН, 9. 7-га жніўня на вапняным кар'еры імя Калініна ля станцыі Манчугова выбухам дзінаміту забіта трыя рабочыя і цяжка паранен адзін. Па дарозе ў бальніцу ранены памёр. Прычыны выбуху высляюцца.

Акрыя на Днепрострой

ЗАПАРОЖЖА, 9. На Днепрострой адбылася аварыя каравана з 40 тонным паравым крапам. За прычыны няпроўнамернай асідкі землянога напыску караван эваліўся пад двухмётравы адкос.

Страты ад разводздыя на Далёкім Усходзе

На шляхох да праграмы Камінтэрну

80 гадоў аддзяляюць «Камуністычны Маніфэст» ад праграмы Камінтэрну. Толькі праз 80 гадоў пасля з'яўлення міжнароднага маніфэсту «Саюзу камуністычных»—саюзу дзесяткаў сьвядомых, перадавых пралетарыяў саюзу Нямеччыны, Францыі і інш. краін—з'яўляецца новы, другі міжнародны, камуністычны маніфэст. Другі маніфэст з'яўляецца працягам першага і разам з тым заключае ў сабе шмат новага, адлюстроўваючы вылізаныя арухі мінулых 80 гадоў.

«Камуністычны Маніфэст» быў праграмаю гуртка перадавых пралетарыяў адзінак эпохі рэвалюцыі 48 году. Развіццё капіталізму ў Эўропе пасля гэтых рэвалюцыі не магло не нарадзіць палітычнага руху ў больш шырокіх рабочых масах. У Нямеччыне, дзе тэмпы развіцця капіталізму в кантынэнтальных краінах быў найбольш шпаркім, ужо ў 60 гадох ствараліся дзьве рабочыя партыі: адна—эйзэнхаўскае ў Бэбэле і Лібкнехтам на чале; другая—знаходзілася пад уплывам Ласалэ. У 70-х гадох пад уплывам рэпрэсій Бісмарка ў рабочай клясе нарастае імкненне да адзінства, вынікам чаго з'яўляецца аб'яднаньне абедзьвюх партый. Аб ідэявым твары можна меркаваць па

гочнай праграме, якая падпала пад рэзкую крытыку з боку Маркса. Праграма новай партыі насіла рэзкі адбітак ласальнізму. І гэта было невыпадкова.

Рабочая кляса Нямеччыны, вылізаныя колькасцю нітак зьвязаная ішчэ в дробнай буржуазіяй, якая палітычна толькі ішчэ самавызначалася, не дарагла ішчэ тады да марксызму.

У тых ідэалёгічных памылках, якія вымяшчала ў сабе гоцкая праграма, часткова вінаваты і Бэбэль і Лібкнехт, паколькі яны былі ў кіраўніцтве новай партыі.

Гоцкая праграма высювала ўсьлед за Ласалем яго дробна-буржуазнае па трабаваньне стварэння «вытворчых таварыстваў» пры дапамозе дзяржавы і пад дэмакратычным кантролем працоўнага народу.

Гэта тыпова рэфармісцкая, наскрэзь антырэвалюцыйная тэорыя ўрастання ў сацыялізм была, вразумела, падпарадкавана з боку Маркса рэзкай крытыцы. У «Крытыцы гоцкае праграмы» Маркс пісаў:

«Замест існуючай барацьбы клясаў падастаўляецца газетны сказ «сацыяльнае пытаньне», да «вырашэньня» якога «падрыхтоўваецца шлях». Замест працэсу рэвалюцыйнае перабудовы грамадства «са-

цыялістычная арганізацыя» калектыўнае працы ўзнікае а «дапамогі дзяржавы» вытворчым таварыствам, «створамай» дзяржавы, а не рабочымі. Зусім варта Ласалэ выабраць сабе, што пры дзяржаўнай субсыдыі таксама лёгка пабудавалі новае грамадства, як новую чыгулку!»

Маркс сьцьвярджаў тады тое, што гаворыць зараз ланініам рэфармізму: без пралетарскай рэвалюцыі, без сацыялізацыі сродкаў вытворчасці ніякі кааператывы ня створаць «ўрастання ў сацыялізм».

Гоцкая праграма рэвізавала навуку Маркса аб дзяржаве і дыктатуры пралетарыяту і паўтарае сьледам за Ласалем рэфармісцкія сказы аб «свабоднай дзяржаве».

Адказваючы сваім першым рэвізіяністам, Маркс фармуляваў свой вядомы тэзіс аб «пераходным перыядзе»: «Між капіталістычным і камуністычным грамадствам ляжыць перыяд рэвалюцыйнае перабудовы аднаго ў другое. Таму і ў палітыцы—пераходны перыяд, у час якога ня можа быць іншай дзяржавы, апроч рэвалюцыйнае дыктатуры пралетарыяту».

Імяна ў гэтай крытыцы гоцкіх рэвізіяністаў Маркс выраана фармуляваў тую думку, што ў дэмакратычнай рэспубліцы, «гэтай апошняй з дзяржаўных форм буржуазнага грамадства (курсыю Маркса), павінна адгарацца апошняя рапучая барацьба клясаў». Як б'е гэты тэзіс Гільфэрдлінгаў, якія гавораць, што дэмакратычная рэспубліка не зьяўляецца клясавай рэспублікай.

Гоцкая праграма рэвізавала інтэрнацыяналізм «Камуністычнага Маніфэсту». Яна залуляла:

«Рабочая кляса дамагаецца свайго вызваленьня перш за ўсё ў рамках сучаснай нацыянальнай дзяржавы, разумеючы, што няўхільным вынікам намаганьняў, агульных у яе з рабочымі ўсіх цывілізаваных краін, будзе міжнароднае братэрства народаў».

Маркс прышоў, вразумела, у жах ад падобнага інтэрнацыяналізму. Крытыкуючы праграму, ён пісаў:

«І так, ні слова аб міжнародных функцыях нямецкае рабочае клясы! Яна павінна адзіночна процістаяць як свайй уласнай буржуазіі, якая ўжо набраталася супроць яе з буржуазіяй іншых краін, так і пану Бісмарку, які вядзе палітыку міжнароднае змовы!»

Сапраўды, інтэрнацыяналізм нашо праграмы стаіць басконда ніжэй інтэрнацыяналізму партыі свабоднага гандлю».

Паміжнёныя памылкі гоцкае праграмы паказваюць, якім буйным крокам назад зьяўлялася гоцкая праграма ў параўнаньні з «Кам. Маніфэстам». Толькі параўнаўшы апошні з гоцкай праграмай, мы вразумеем, якія зьміненні ў дакумэнтам быў

Трэба адзначыць, што праграма зьяўляецца эрфурцкай праграмаю. Праграма, прынятая на Эрфурцкім зьездзе (1891 г.) нямецкай с.д. зьяўляецца клясычнай праграмай партыі 11-га Інтэрнацыяналу. Зьявіўшыся на сьвет у пачатку імперыялістычнае эпохі, да зьяўленьня рэвізіянізму, гэтая праграма зьяўляецца, такім чынам, максымальна ардаксыяльнай і тыповай для ланініа з партыі 11-га

Імяна ў гэтай крытыцы гоцкіх рэвізіяністаў Маркс выраана фармуляваў тую думку, што ў дэмакратычнай рэспубліцы, «гэтай апошняй з дзяржаўных форм буржуазнага грамадства (курсыю Маркса), павінна адгарацца апошняя рапучая барацьба клясаў». Як б'е гэты тэзіс Гільфэрдлінгаў, якія гавораць, што дэмакратычная рэспубліка не зьяўляецца клясавай рэспублікай.

Гоцкая праграма рэвізавала інтэрнацыяналізм «Камуністычнага Маніфэсту». Яна залуляла: «Рабочая кляса дамагаецца свайго вызваленьня перш за ўсё ў рамках сучаснай нацыянальнай дзяржавы, разумеючы, што няўхільным вынікам намаганьняў, агульных у яе з рабочымі ўсіх цывілізаваных краін, будзе міжнароднае братэрства народаў».

Маркс прышоў, вразумела, у жах ад падобнага інтэрнацыяналізму. Крытыкуючы праграму, ён пісаў:

«І так, ні слова аб міжнародных функцыях нямецкае рабочае клясы! Яна павінна адзіночна процістаяць як свайй уласнай буржуазіі, якая ўжо набраталася супроць яе з буржуазіяй іншых краін, так і пану Бісмарку, які вядзе палітыку міжнароднае змовы!»

Сапраўды, інтэрнацыяналізм нашо праграмы стаіць басконда ніжэй інтэрнацыяналізму партыі свабоднага гандлю».

Паміжнёныя памылкі гоцкае праграмы паказваюць, якім буйным крокам назад зьяўлялася гоцкая праграма ў параўнаньні з «Кам. Маніфэстам». Толькі параўнаўшы апошні з гоцкай праграмай, мы вразумеем, якія зьміненні ў дакумэнтам быў

Трэба адзначыць, што праграма зьяўляецца эрфурцкай праграмаю. Праграма, прынятая на Эрфурцкім зьездзе (1891 г.) нямецкай с.д. зьяўляецца клясычнай праграмай партыі 11-га Інтэрнацыяналу. Зьявіўшыся на сьвет у пачатку імперыялістычнае эпохі, да зьяўленьня рэвізіянізму, гэтая праграма зьяўляецца, такім чынам, максымальна ардаксыяльнай і тыповай для ланініа з партыі 11-га

Імяна ў гэтай крытыцы гоцкіх рэвізіяністаў Маркс выраана фармуляваў тую думку, што ў дэмакратычнай рэспубліцы, «гэтай апошняй з дзяржаўных форм буржуазнага грамадства (курсыю Маркса), павінна адгарацца апошняя рапучая барацьба клясаў». Як б'е гэты тэзіс Гільфэрдлінгаў, якія гавораць, што дэмакратычная рэспубліка не зьяўляецца клясавай рэспублікай.

Гоцкая праграма рэвізавала інтэрнацыяналізм «Камуністычнага Маніфэсту». Яна залуляла: «Рабочая кляса дамагаецца свайго вызваленьня перш за ўсё ў рамках сучаснай нацыянальнай дзяржавы, разумеючы, што няўхільным вынікам намаганьняў, агульных у яе з рабочымі ўсіх цывілізаваных краін, будзе міжнароднае братэрства народаў».

Маркс прышоў, вразумела, у жах ад падобнага інтэрнацыяналізму. Крытыкуючы праграму, ён пісаў:

«І так, ні слова аб міжнародных функцыях нямецкае рабочае клясы! Яна павінна адзіночна процістаяць як свайй уласнай буржуазіі, якая ўжо набраталася супроць яе з буржуазіяй іншых краін, так і пану Бісмарку, які вядзе палітыку міжнароднае змовы!»

Сапраўды, інтэрнацыяналізм нашо праграмы стаіць басконда ніжэй інтэрнацыяналізму партыі свабоднага гандлю».

Паміжнёныя памылкі гоцкае праграмы паказваюць, якім буйным крокам назад зьяўлялася гоцкая праграма ў параўнаньні з «Кам. Маніфэстам». Толькі параўнаўшы апошні з гоцкай праграмай, мы вразумеем, якія зьміненні ў дакумэнтам быў

Трэба адзначыць, што праграма зьяўляецца эрфурцкай праграмаю. Праграма, прынятая на Эрфурцкім зьездзе (1891 г.) нямецкай с.д. зьяўляецца клясычнай праграмай партыі 11-га Інтэрнацыяналу. Зьявіўшыся на сьвет у пачатку імперыялістычнае эпохі, да зьяўленьня рэвізіянізму, гэтая праграма зьяўляецца, такім чынам, максымальна ардаксыяльнай і тыповай для ланініа з партыі 11-га

66% кандыдатаў не пераведзены ў члены

Прычына—палітычная адсталасьць (Менская і Барысаўская партарганізацыі)

Праверка выявіла, што большая частка кандыдацкага складу вельмі палітычна адсталая. Так, з ліку 362 правяранных кандыдатаў, пратэрмінавалі кандыдацкі стаж з прычыны палітычнай непадрыхтаванасці 123 чал., што складае 33,9 проц.

Праверачныя тройкі часта сустракаліся з такімі зьявішчамі, якія правяраемы таварыш, ня глядзячы на тое, што ён зьяўляецца кандыдатам 2-3 гады, зусім ня ведае што такое партыя, прафсаюз, хто зьяўляецца сакратаром ЦК УсеКП(б) і ЦК КП(б)Б і г. д.

Такая вялікая палітычная адсталасьць кандыдатаў партыі савецкіх ячэек тлумачыцца тым, што ячэйкі на ўзьяняцце культурнага ўзроўню кандыдатаў партыі мала зварочвалі ўвагі.

Зусім непадусьпімае зьявішча наглядалася ў адносінах сляячасовага пераводу ячэйкамі кандыдатаў ў члены партыі. Так, з 362 правяранных, якія пратэрмінавалі кандыдацкі стаж, было 239 чал., што складае 66 проц. Маюцца выпадкі пратэрмінаваньня кандыдацкага стажу больш чым на 4 гады (16 чал.).

Слаба пастаўлена справа па ўнягненні кандыдатаў у партыйную і грамадскую працу. З ліку правяранных—64 чал. зусім ня маюць ніякай партыйнай і грамадзкай нагрукі.

У даным выпадку ячэйкі ішлі па лініі найменшага супраціўленьня, уцягваючы ў партыйную і грамадскую працу, галоўным чынам, больш падрыхтаваных кандыдатаў.

Самай падрыхтаванай і актыўнай групай з ліку правяранных зьяўляюцца члены КСМ і тыя кандыдаты, якія працуюць на вытворчасці, альбо на грамадзкай працы. Так, з ліку 108 правяранных членаў КСМ, не нясуць ніякай партыйнай і грамадзкай працы толькі 2 кандыдаты партыі.

Значны процант да агульнага ліку правяранных кандыдатаў зьяўляюцца жанчыны—103, што складае 28,4 проц. Пратэрмінавалі кандыдацкі стаж 69 чал., з іх па палітычнай непадрыхтаванасці—43 чал. У даным выпадку неабходна адзначыць, што ячэйкі па ўнягненні жанчын у практычную партыйную і грамадскую працу прымалі невястарчальныя меры. Асабліва адсталасьць наглядзецца сярод жанчын-кандыдатаў, якія знаходзяцца ў розных установах на некаваліфікаванай працы (хатнія работніцы, афіцыянткі і інш.).

Па сацыяльным становішчы, правяранны падзяляюцца: служачых—52,3 проц., рабочых—29,5 проц., сялян—14,6 проц., і інш.—3,1 проц. З ліку 362 чал., правяранных тройкамі, выключана з кандыдатаў партыі—45 чалавек, што складае 12,4%, з іх служачых—32 чал., рабочых—7, сялян—3 і іншых—3. Выхадцаў з другіх партый—5. Выключаны, як чужы элемент,—1 чал., за адрыў ад партыі—18, як ідэалёгічна няўстойлівы элемент—20, за парушэньне партэтыкі—3, як палітычна напісьменныя—2 таварышы.

З паданых лічбаў

Нягры піянеры з маткаю прыехалі вітаць нягрэо Камінтэрну.

Вынікі праверкі кандыдацкага складу савецкіх ячэек

Без палітычнай падрыхтоўкі (Магілёўская партарганізацыя)

Для правядзеньня праверкі кандыдацкага складу савецкіх ячэек была складзена камісія і ў дапамогу ёй тройкі.

Усяго было вызначана для праверкі па горадзе 13 ячэек і па раёнах—9. Агульны лік кандыдатаў, якія падлягалі праверцы з кандыдатамі-адзіночкамі пры вытворчых ячэйках,—складаў 107 чал.

Праверана—79, не правярана з прычыны хваробы, адпачынкаў і г. д. 28 чалавек. Засталіся таксама не правяранымі да гэтага часу 2 раёны і адна вузаўская ячэйка.

Трэба адзначыць, што як партыйцы, так і беспартыйная маса прымалі слабы ўдзел у праверцы. У выніку праверкі выявілася, што ячэйкі не атэравалі палітычнай ішчэ

«вяхаваньне дзяцей у духу падрыхтоўкі моладзі да «сацыялістычнага грамадства».

Есьць значная частка такіх кандыдатаў, у якіх ужо даўно зышоў тэрмін кандыдацкага стажу. Заўважым аб пераводзе іх у члены партыі яны не падавалі, бо адчувалі сябе непадрыхтаванымі.

Партыйная і грамадзка нагрукка кандыдатаў няроўнамерная. Частка кандыдатаў значна перагружана рознымі абавязкамі. Есьць і такія, што зусім ня маюць нагрукі.

Пры праверцы заўважаны моманты падхалітва, упадніцтва, п'янства, палавое распусьце сярод нека-тых таварышоў.

Пры праверцы заўважаны моманты падхалітва, упадніцтва, п'янства, палавое распусьце сярод нека-тых таварышоў.

Пры праверцы заўважаны моманты падхалітва, упадніцтва, п'янства, палавое распусьце сярод нека-тых таварышоў.

Пры праверцы заўважаны моманты падхалітва, упадніцтва, п'янства, палавое распусьце сярод нека-тых таварышоў.

Пры праверцы заўважаны моманты падхалітва, упадніцтва, п'янства, палавое распусьце сярод нека-тых таварышоў.

Пры праверцы заўважаны моманты падхалітва, упадніцтва, п'янства, палавое распусьце сярод нека-тых таварышоў.

ХАБАРАЎСК, 9. Вада у Зей і на Амуре ў раёне Благовешчанскага рэзка спадае. Паводак падыходзіць да Хабараўска. За двое сутак пад Хабараўскам вада прыбыла на 61 сантыметр. На падліках, усяго ў краі было затоплена 114 населеных пунктаў і 41.000 гектараў пасеваў. Страны арменавачна вызначаны ў 17 мільёнаў рублёў. Амурская акруга пацярпела страт звыш 10 мільёнаў рублёў.

100.000 руб. на юбілей Л. Толстага

СНК РСФСР перадаў у распараджэнне Наркамасветы 100.000 руб. на выдаткі, звязаныя з правядзеннем сталецца з дня нараджэння Льва Мікалаевіча Толстага. Грошы адлучаны СНК СССР.

Дзье свежыя магілы

МАСКВА. 9-га жніўня на могілках Нова-Дзевічага манастыру адбылося пахаванне працу памёршага ў Вене гандлёвага прадстаўніка СССР у Аўстрыі Бенчына. На могілках, ля адкрытай магілы (на камуністычнай пляцоўцы) былі зроблены развіталыя прамовы. Прамоўцы ахарактыравалі нябожчыка як вопытнага аднаго партыі і свецкага ўладзе працаўніка. Пад гарматы залі прах Бенчына быў апушчан у магілу.

9-га жніўня на Нова-Дзевічых могілках адбылося пахаванне Гэдэонаўскага—аднаго з старэйшых народавольцаў. Ён пахаван каля магіл камі народавольцаў—Ашэнбрэнера і Іванавай-Барейша.

партыі ўзляк старэйшых адобрыць лідэраў кааліцыі. Пад індзікам мас, сялянска-дэмакратычная кааліцыя адхіліла прапанову аб наладжанні дзяржаўнага пахавання, а таксама выказалася супроць якога-б там ні было ўдзелу ўрадавых і старасэрб-

Становішча ў Кітаі

Адклад пленуму ЦК Гаміндану

ШАНХАЙ, 10. Паводле паведамленняў кітайскага друку, другое пасаджэнне пленуму выкананню Гаміндану, пібы, адкладзена на неакрэслены час. Апушлікавана паведамленне, што Фын Юн-сян рашыў прыняць удзел у работах пленуму.

Адказ Нанкіну на ноту Японіі

ШАНХАЙ, 10. Згодна паведамленняў кітайскага друку, у міністэрстве замежных спраў Нанкінскага ўраду распрацоўваецца адказ на апошнюю ноту японскага ўраду. Па словах друку, міністэрства ў сваім адказе японскаму ўраду паведаміць, што да заключэння новага японска-кітайскага дагавору, нанкінскі ўрад рашыў дастасаваць да японскіх грамадзян часовыя правілы.

Японія ня будзе ўмешвацца ў адносіны Поўдня з Поўначчу?

ТОКІЁ, 10. Паводле вестак газет, прэм'ер Танака прынаў, што тры ўсходнія кітайскія правінцыі складоў частку Кітаю і заявіў, што

Урадавыя газеты Беларуду апраўдваюць ужытыя меры тым, што камуністы, быццам рыхтавалі паўстанне. Побач з гэтым, газеты выяўляюць небяспеку, як бы кіраўніцтва сялянскім рухам Хартына не перайшло да левых элементаў.

Англа-кітайская згода

ПЕКІН, 10. Як паведаміла агенцтва Рэйтэр, у Нанкіне падпісана англа-кітайская згода аб урэгуляванні нанкінскага інцыдэнту. У аснову згоды ўзяты тры-ж прычынны, як і пры згодзе паміж Нанкінам і Амэрыкаю. Адначасова падпісана згода, у якой Англія абавязваецца пачаць з Кітаем перагаворы аб пераглядзе дагавораў.

Прапанова дзяржавам пачаць перагаворы

ШАНХАЙ, 10. Міністэрства замежных спраў нанкінскага ўраду зьявілася да пасланнікаў Францыі, Вялікабрытаніі, Італіі, Даніі і Гішпаніі з нотай, у якой просіць назначыць дэлегатаў для выдзялення перагавораў аб заключэнні новых дагавораў, якія павінны пачацца ў кастрычніку ў Нанкіне.

Забойства ў Пэй-фу

ШАНХАЙ, 11. Мясцовы кітайскі друк публікуе паведамленне аб забойстве ў Пэй-фу. Гэтае паведамленне з іншых крыніц пакуль падцьверджання не атрымала.

Эрфурцкая праграма ў сваім аналізе капіталізму выходзіць з эканамічнае вавукі Маркса. У гэтых адносінах яна свабодна ад памылак годкае праграмы. Але яна абмяжоўва-

Сьмерць Радзіча

Як ужо паведамілі з Белграду, 8-га жніўня ўвечары сканаў СТЭФАН РАДЗІЧ. Ян вядома, Радзіча цяжка параніў у югаслаўскім парламанце ў час пагоджэння яго палітычны праціўнік Рачыч. Нябожчык Радзіч быў найцікавейшым і здольнейшым з буржуазных палітыкаў Балканскае паўвостраўя. Харват па нацыянальнасьці, Радзіч быў ярым нацыяналістам. Сьмерць гэтага вельмі папулярнага ў сялянскіх масах дзеяча, вельмі падзронага па сваёй адначаснасьці з абастраьнёным харвацкім пытаньнем, яно, дзякуючы яго агітацыі, стала адным з баявых пытаньняў пасляваеральскае Эўропы.

што надаваў заллы ад уступленні ў кандыдаты партыі. Наводная ячэйка паасоба з кандыдатамі не явля ніякай выхаваўчай працы. Палітычныя веды кандыдатаў—слабыя. Ёсьць кандыдаты, якія ня ведаюць праграмы і статуту партыі. Адзін кандыдат з 1925 году, з сярэдняй асьветаю, настаўнік, ня ведае першага пункту статуту партыі. На пытаньне: «яна палітыка на зямельным пытаньні» — адказвае:

Няма росту за лік рабочых (Аршаншчына)

Ячэйка будаўнікоў, ня глядзячы на спецыфічны ўмовы працы, з часу апошніх выбараў бюро, мае значныя посьпехі. Бюро ячэйкі зьяўляецца сапраўдным кіруючым органам ячэйкі. Яно заслухоўвае справачны камуністы, падрыхтоўвае пытаньні да партдыя, вырашае пытаньні, якія высюваюцца бягучым партыццём. Ячэйка дыспцылінавана і члены яе пры абаварэньні пытаньняў, асабліва гаспадарчых, прымаюць актыўны ўдзел. З наступленьнем будаўнічага сэзону ячэйка накіравала сваю ўвагу на ажыўленьне працы вытворчых нарад, падбор і высюваньне рабочых на больш адказную працу. Парт'ячэйка ажыццяўляе кіраўніцтва працаю прафячэек і ячэйкаў ЛКСМБ. Нельга не адзначыць ініцыятывы ячэйкі ў сэнсе пабудовы клубу будаўнікоў, па сканчэньні якога яна зможа разгарнуць там сваю працу. Але побач з станоўчымі бакамі, ў працы ячэйкі ёсьць цэлы рад і недахопаў. Слаба і нявыразна праводзіцца правэрка выкананьня партдырэктыў. Ёсьць выпадкі, калі прапановы на гаспадарчым пытаньні прымаюцца пасля 1-4 месяцаў на

даў дырэктыўны ўстаў. Кандыдату ў члены партыі таварышшу з працяглым кандыдацкім стажаем. У часе правэркі таксама ўстаноўлена, што пасобныя ячэйкі слабаялі барацьбу з некамуністычнымі ўчынкамі асобных кандыдатаў, ня выгослілі гэтага пытаньня на абаварэньне партсходаў і рэзка не асуджалі інаватых. На падставе выяўленых недахопаў АКК дала рад дырэктыў РК і ячэйкам аб зьлішчэньні гэтых зьявішч, а таксама АКК вынесла прапанову аб тым, што адтэрмінаваньне кандыдацкага стажу ячэйкамі можа быць дапушчана толькі ў асаблівых выпадках (хвароба і інш.), а да асоб, якія не апраўдалі сябе, будуць кандыдатамі партыі, прымаюць больш суровыя меры да выключэньня іх з партыі.

Ул. Д.—скі.

Слаба пастаўлена культмасавае праца сярод рабочых. Ячэйка невыстарчальна зьявляе ўвагу на пытаньні друку: слаба распаўсюджваюцца газеты, не працуе рэдкалегія насьцентазэты, не выдаецца праца з рабкорами. Частка членаў ячэйкі ня ведае белмовы, і ячэйка нічога не зрабіла ў гэтым напрамку. Невыстарчальна разгорнута праца вытворчых нарад, у зьвязку з чым рабочыя сталі скардзяцца на несправядлівую водгук матэрыялу камгасам. Слаба пастаўлена праца з рабочым актывам і жанчынамі. Наглядаецца слабая дыспцыліна ў камсамольскай ячэйцы, і члены бадай што не наведваюць партсходаў ячэйкі. Такім чынам ячэйка будаўнікоў, маючы дасягненьні ў сваёй працы, павінна зьявіць увагу і на зьяваньне недахопаў. А. Прохараў.

Несваячасовая выдача зарплат рабочым саўгасам

У гэтым годзе ўпяршыню ў саўгасам Беларудзі ўводзіцца зьдзеліччына на с.-г. работы. Большая частка саўгасам ужо перайшла на зьдзеліччыну работу, што дало добрыя вынікі ў сэнсе павышэньня прадукцыйнасьці працы і зарплат. Але адначасова з гэтым наглядуюцца выпадкі затрымання выдачы зарплат. Так, у саўгасе Цімкавічы, Менскай акругі, запазычанасьць на зарплату падзётным рабочым перавышае 6 месяцаў, а штатным рабочым 2-3 месяцы. Агульная сума недаатрыммай зарплаты асынае 6.000 руб. Трэба адзначыць, што саўгас Цімкавічы зьяўляецца моцнай гаспадарчай арганізацыяй.

Мундаў.

ВАЙСКОВАЯ КААПЭРАЦЫЯ ў ПОЛЬШЧЫ

Польскае вайсковое камандаваньне зьварае вальіку ўвагу на развіцьцё вайскавай кааперацыі, якая павінна дапаўняць службу інтэнданцтва шляхам забеспячэньня арміі тымі прадметамі, якіх інтэнданцтва або зусім не адпускае, або адпускае ў невястачальнай колькасьці.

14 і 15 красавіка ў Варшаве адбыўся 5-ты зьезд прадстаўнікоў вайскавай кааперацыі, на якім удзельнічала 112 дэлегатаў розных гарнізонаў і часьцей, ня выключачы корпусу пагранічнае аховы. Сярод дэлегатаў большасьць была ўнтар-афіцэры і афіцэры, а таксама некалькі ксяндзоў.

У зьвязку з гэтым зьездам у газэце «Польска Эбройна» зьявіўся цэлы рад артыкулаў, якія даюць магчымасьць прасачыць ход развіцьця польскай вайскавай кааперацыі, пачынаючы ад яе ўзнікненьня да гэтага часу, і часткова выявіць яе арганізацыю і ўзаемаадносіны з вайсковымі ўладамі.

Яшчэ ў часе расійска-польскае вайны ў пасобных часьцях на фронце і ў тыле стыхіна пачалі ўзнікаць салдацкія крамкі, гарбаты, сталюкі і г. д. Некаторыя з іх трымалі прыватныя асобы, але большасьць была арганізавана вайсковымі часьцямі. Агульнага аб'яднаўчага цэнтру ня было.

Пасьля сканчэньня вайны, у 1921 і пачатку 1922 году, у больш буйных гарнізонах паасобныя салдацкія крамкі пры часьцях па ўласным пачыне пачалі злучацца ў вайсковыя кааператывы, або далучацца да агульна-грамадзянскіх кааператываў. Частка-ж салдацкіх крамак, гарбаты, сталовак і г. д. паранейшаму заставаліся ў прыватных руках.

Вайсковое міністэрства, разумеючы ўсю важнасьць вайскавай кааперацыі для арміі, у 1922 годзе выдала загад № 14 аб арганізацыі і статах вайсковых кааператываў. Згодна гэтаму загаду, усе салдацкія крамкі—прыватныя і зданыя прыватнікам у арэнду—былі ліквідаваны і заменены кааперацыйнымі, выпрацаваны тышавы статут і асноўныя палажэньні аб арганізацыі і кантролі.

Польская вайсковая кааперацыя зьяўляецца пераважна спажывецкай. Яна аб'яднана ў так званы саюз вайсковых кааператываў, які выдае сваю часопісь пад назваю «Вайскова-Кааперацыйны Агляд».

У польскай прэсе хоць і шмат зьяўляецца заматак аб вайскавай кааперацыі, аднак, гэтыя заматкі настолькі мала зьявляюцца, што не зьяўляюцца магчымым на падставе іх прадставіць структуру ўсёй вайскова-кааперацыйнай сеткі. Вядома, толькі, што кожны год адбываюцца зьезды прадстаўнікоў назвае кааперацыі. Пачынаючы з 1923 году зьезды штогодна абіраюць рэвізійную камісію і наглядальны савет на чале з старшынёю, якія ўсе важныя пытаньні, што датычаць саюзу вайсковых кааператываў, узгадняюць з начальнікам VI дэпартаманту (інтэндантуры) вайсковага міністэрства. Начальнік-жа VI дэпартаманту зьяўляецца непасрэдным дакладчыкам вайсковому міністру на справы кааперацыі. Такім чынам, дзейнасьць вайскавай кааперацыі цесна зьвязана з вайсковым ведамствам.

Наглядальны савет ня робіць ніякіх гаспадарчых аператыв і функцыі яго зводзяцца выключна да наглядаўчага за дзейнасьцю кааперацыйных органаў, інструктаваньня, падрыхтоўкі кадраў кааперацыйных працаўнікоў і г. д. Апрача таго, савет ведае выданьнем вайскова-кааперацыйнай літаратуры, прапаганда і на яго-ж ускладзена абарона інтарэсаў вайскавай кааперацыі і прадстаўніцтва. Пры наглядальным савеце ёсьць аддзяленьне вайсковая-жыльлёвай кааперацыі, арганізаванае ў 1925 годзе.

Зараз старшынёю савету зьяўляецца камандзір корпусу пагранічнае варты генэрал дыв. Мінкевіч, сакратаром—капітан Індэндэр. На чале аддзяленьня кватэрнае кааперацыі стаіць палкавы інжынер Грэчка. Усе гэтыя асобы ўжо на працягу многіх гадоў пераабраўца штогодна агульнымі зьездамі.

З паказанага вышэй ясна відна структура верхавіні кіруючага і кантраляўчага апарату і спосаб узяці яго работы з вайсковым ведамствам. Што-ж датычыць выканаўчых органаў, якія праводзяць усе гаспадарчыя апаратны, дык аб іх няма ніякіх даных.

Ёсьць падстава думаць, што аб'яднаньне ўсіх вайсковых кааператываў у «саюз» зьяўляецца толькі ідэяй, а не гаспадарчым, і што кожны прыватны кааператыв выдэ свае справы зусім самастойна, кіруючыся толькі агульнымі ўказаньнямі цэнтру і агульнага сходу пайшчыкаў. Да гэтага трэба дадаць, што хоць ка-

аператывы і зьяўляюцца добраахвотніцкай арганізацыяй, аднак, многія пытаньні, асабліва, у прыватных кааператывах, вырашаюцца ў парадку загаду (назначэньне загадчыкаў палкавымі кааператывамі, прадаўцоў-салдат і г. д.).

Такая залежнасьць кааператываў ад вайсковых улад пазбаўляе іх самастойнасьці, але, з другога боку, дае ім некаторыя выгады, якія дазваляюць ім з некаторым посьпехам канкураваць на рынку.

Такая залежнасьць кааператываў ад вайсковых улад пазбаўляе іх самастойнасьці, але, з другога боку, дае ім некаторыя выгады, якія дазваляюць ім з некаторым посьпехам канкураваць на рынку.

Да такіх выгад трэба аднесці таннасьць абслугоўваўчага апарату (часткова вайскоўца па назначэньні), дармовыя або здаваемыя за мінімальную плату памяшканьні, транспартныя сродкі, якія прадастаўляюцца часамі часьцям дарма.

Усё гэта ня толькі дало магчымасьць вайсковым кааператывам утрымацца на рынку, але і дасягнуць некаторых посьпехаў як у адносінах росту ліку кааператываў, так і ў адносінах росту капіталу, укладзенага ў кааперацыю і разьмеру зваротаў. Так, напрыклад, за 1923 год зварот польскай вайскавай кааперацыі склаўся 383.762 швейцарскіх франкаў (1 франк склаўся 36,85 кап.), а ў 1927 г. зварот склаўся 31.000.000 польскіх злотых (1 злоты склаўся 25 кап.). У сярэднім на адзін кааператыв звароту прыходзі-

лася ў 1923 г. 2.050 швейцарскіх франкаў, а ў 1927 годзе—185.000 польскіх злотых.

Польская вайсковая кааперацыя ня толькі забяспечвае спажываць прадметамі першае патрэбы, але імянецца здаволіць штодзённыя патрэбнасьці вайскоўцаў і выдэе культурна-асьветную работу ў арміі. Работа гэта выражаецца ў тым, што кааперацыя на ўласныя сродкі арганізуе і ўтрымлівае салдацкія тэатры, бібліятэкі, кінатэатры і г. д. і адпускае на гэтыя мэты грашовыя сродкі часьцям. На культурна-асьветную работу ў арміі вайсковая кааперацыя выдала непасрэдна ў 1924 г. 6.791 злотых, а ў 1926 г.—35.185 злотых. Перадана для гэтай мэты часьцям у 1926 годзе 10.177 злотых.

Паданьня вышэй сумы вельмі значныя, калі прыняць пад увагу, што яны затрачваюцца на 300.000-ю армію, але трэба мець на ўвазе, што бібліятэкі, тэатры, кіно і г. д. абслугоўваюцца дарма вайскоўцамі і што яны часткова, а часамі і поўнасьцю зьвараюць кааперацыі ўложаньня сродкі, а часамі нават даюць некаторы прыбытак, напрыклад, ад продажу білетаў на спектаклі грамадзянскаму насельніцтву. Таму на вялічынні адпускаемых сродкаў яшчэ нельга меркаваць аб культурна-асьветнай ролі кааперацыі ў арміі.

Паданьня ніжэй табліца больш ясна паказвае ролю кааперацыі ў здавальненьні штодзённых патрэб вайскоўцаў у галіне культурна-асьветнае работы.

Утрымлівалася на сродкі вайскавай кааперацыі	У 1924г.	У 1926г.
Тэатраў	6	6
Кіна-тэатраў	7	18
Бібліятэк	22	30
Гарбатыяў	79	98
Хат-салдацкіх 1)	—	4
Хат-чытальні	—	6
Сталовак	16	20
Радзі-прыёмнікаў	—	13
Цырульняў	90	92
Лаваньяў	—	8

Характэрна для Польшчы тое, што вайсковое ведамства заўсёды стараецца частку сваіх выдаткаў пералажыць на іншыя міністэрствы, мясцовыя ўлады і розныя ўстановы. Гэтага лёсу ня ўхілілася і вайсковая кааперацыя, бо ёй даводзіцца ня толькі даваць сродкі на культурна-асьветную работу, але нават на вучаньне арміі. Так, у паведамленьнях вайсковага міністэрства аб выкарыстаньні кіно для мэт навучаньня салдат гаворыцца, каб сродкі на набыцьцё кіна-апаратаў адшукаць на месяцы (гаспадарчыя сумы, вайсковая кааперацыя і г. д.).

1) Салдацкія хаты арганізаваны ў дапамогу афіцэрскаму сходам. У іх салдаты могуць збірацца, піць гарбаты, закусаваць, чытаць даведзеныя вайсковым ведамствам газеты і часопісі, гуляць у шахкі, шахматы і г. д. Культурна-асьветнай работы ў шырокім сэнсе гэтага слова ў салдацкіх хатах не праводзіцца.

Вывады. Польская вайсковая кааперацыя па сутнасьці можа быць названа кааперацыйнай толькі з некаторай нацляжкай, бо яна, ня глядзячы на тое, што намінальна лічыцца добраахвотніцкай арганізацыяй, на самай справе знаходзіцца ў вялікай залежнасьці ад вайсковых улад, і многія яе пытаньні вырашаюцца ў парадку загаду.

Хоць усе вайсковыя кааператывы аб'яднаны ў адзін саюз, аднак, яны не ўяўляюць сабою аднаго гаспадарча цэлага і аднацца толькі ідэя.

Цесная сувязь кааперацыі з вайсковым ведамствам і залежнасьць яе ад апошняга робяць яе як-бы сваясаблівым органам забяспячэньня арміі і крыніцай атрымання сродкаў на мэты, не прадугледжаныя вайсковым бюджэтам.

Прыкметны рост вайскавай кааперацыі тлумачыцца з аднаго боку тым, што салдаты, якія ня маюць магчымасьці свабодна адлучацца з казарм, амаль усе грошы, што атрымліваюць з дому трэцяць у кааперацыі, а з другога боку тым, што вайсковая кааперацыя, карыстаючыся ў большасьці дармовымі памяшканьнямі і дармовай рабочай сілай, а часамі і транспартнымі сродкамі, мае магчымасьць з посьпехам канкураваць на рынку.

Вялікая залежнасьць яе ад вайсковых улад прымушае яе, вагаду апошніх, весці работу ў чужых ёй галінах (утрыманьне і загадваньне бібліятэкамі, чытальніцамі, тэатрамі і г. д.). Наогул кааперацыя грае досыць выдатную роллю ў жыцьці польскае арміі, і роля гэта з кожным годам павялічваецца.

Д. К.

Ніводнага рабочага без аблігацыі

Трэба шырэй выкарыстаць інтарэс да пазыкі

На глядзячы на тое, што падпіска на пазыку пачынае афіцыйна толькі і верасня, мы ўжо зараз мае разгорнуты тэм пазыкі на прадпрыемствах і ўстановах. Інтэрэс да пазыкі з боку рабочых — вялікі. У прадпрыемствах ёсць пазыкі ўздым сярод працоўных вакол рэалізацыі пазыкі.

Між тым, даўка яшчэ на ўсюды адпаведнымі арганізацыямі гэта выкарыстоўваецца. Нават на ўсюды яшчэ існуюць камісіі па садзейнічанні пазыцы. Ячэйкі, фабрыкомы і іншыя арганізацыі не вядуць пакуль што яшчэ пільнавай агітацыйна-арганізацыйнай работы ў гэтай галіне.

На месці важная, чым у рабочых раёнах, зьяўляецца для нас рэалізацыя пазыкі на вёсцы. Тут змогуць, пры належнай паставоўцы работы, многае зрабіць і гарадзкія арганізацыі.

Шафскія т-вы павінны ўжо дзяржаўна пачаць агітацыйна-прапагандыскую працу: паслаць людзей, якія добра ведаюць і змогуць раздумаць значэнне і выгадасць пазыкі, разгарнуць рад мерапрыемстваў па хатах-чыталых, культурных кутках і г. д.

Гэтым, канечна, ня ўсё вычэрпваецца. У гэтым маленькім артыкульчыку мы хочам сканцэнтравальваць увагу ўсёй грамадзянскай вакол патрэбнасці пачаць ужо планавую сыстэматычную працу па распаўсюджванні пазыкі як у горадзе, так і на вёсцы.

А.

На паўтарамесячны аклад

Дзяржбанк з'яўляецца за распаўсюджвання другой пазыкі сярод сваіх працоўных. Амаг усе працоўныя падпісалі на яе. Большасць падпісала на паўтарамесячны аклад. Так, што атрымлівае 155 руб., — падпісваюцца на 220 руб., са 100 руб. акладам — на 150 руб., 60 руб. — на 90 і г. д.

Агульная сума падпіскі — 10.000 р. Л. П.

Першыя падпісчыкі на 2-ю пазыку індустрыялізацыі ў Мазыршчыне: 1) Шахтман, 2) Каробка, 3) Ленюмовіч, 4) Турацкі, 5) Журавель.

Звыш 6.000 рублёў

Гомель, 10 жніўня. На сёньнешні дзень падпіска на другую пазыку індустрыялізацыі па адным Гомелі, па парэспубліцкіх даных, дасягае 60 тысяч рублёў. Падпіска дзяржаўна толькі разгортваецца.

Дзякуючы добрай падрыхтоўцы

3 8-га жніўня ў Барысаве пачалася падпіска на другую пазыку індустрыялізацыі.

Адразу першае месца па падпісцы на пазыку індустрыялізацыі заваявала тут імя Домбала. Рабочыя проста асаджалі членаў заўкому запатрабаваньнямі аб падпісцы.

Такім чынам у працягу двух дзён рабочыя падпісалі на 48.000 руб., што ў сярэднім складае паўтарамесячны аклад пэнсіі.

Рабочыя Гайсёнак І., Гайкін І., Амбросяў, Варывацкі і Шулякоўскі К., якія зарабляюць у сярэднім па 150 руб., падпісалі на 500 руб. кожны.

Былі выпадкі, калі рабочыя, падпісваюцца на адну суму, прыходзілі потым у заўком і прасілі яе яшчэ павялічыць. Характэрна адзначыць вялікую работу, праведзеную старшынёй заўкому т. Новікавым па падпісцы на пазыку. Рабочыя парашылі на спыняцца на гэтым дасягненні і давесці падпіску да 55.000 руб., што перавысіць месячную зарплату па ўсім заводзе.

Лісевіч.

Па Савецкай Беларусі

Самагубства старшыні Добрускага ЦРК

ГОМЕЛЬ. (Уласн. кар.) У Добрушы пакоячы жыццё самагубствам старшыня Добрускага дзяржаўна Чыкаўскі. Прычыны самагубства выязляюцца.

На Аршаншчыне перад сяўбой

ВОРША. (Уласн. кар.) У час асенняй пасаўной кампаніі будзе завезена 160 тон сартавога жыта, якое будзе размяркована паміж калгасамі і насаеннымі таварыствамі. Завезоны 200 тудуў віні размяркованы ўжо па раёнах.

Арганізавана 6 злучных пунітаў. Акрая мярнуе засадыць 77 садоў у калгасах і паёльках аругі, на плошчы 360 гектараў.

ВОРША. (Уласн. кар.) Па плане, які намечаны акрая, у асеннюю пасаўную кампанію будзе размяркована 98.850 р. крэдыту, ачышчана 1.196 тона жыта, пратручана ад галюў 522 тонны авімай шпаліцы і пераведзена на шматаполле 18.334 гектараў вямлі.

Недахопы кампаніі ў Слуцкіне

СЛУЦК. (Уласн. кар.) На глядзячы на набліжэнне асенняе сяўбы ў раёне нічога ня робіцца да правядзення аднаго з важнейшых момантаў кампаніі — кантракты. Мясцовыя крэдытныя арганізацыі і сельска-гаспадарчая кааперацыя раёну ня маюць ад аругі разв'ёрсткі на крэдыты для кантракты, ня маюць таксама канкрэтных паказанняў аб правядзенні кантракты. У сувязі з гэтым затрымліваецца і правядзенне кантракты.

Планы правядзення асенняй пасаўкампаніі складзены, але сельсаветы не прыступаюць да іх выканання. Мясцовыя таксама рад няўвязак і недагаворанасцяй, якія перашкаджаюць пасьпяховаму правядзенню кампаніі: раёнам зроблены заяўкі перад аругай на крэдыты, патрэбныя для набыцця машын, штучнага ўгнаення і інш., але аруга да гэтага часу не зацьвердзіла пазыкі лічы крэдытаў па раёне.

На пытаньне пасаўкампаніі яшчэ ня зьвернута патрэбная ўвага з боку ўстаноў раёну.

Калі зьнімуць з працы халопеніцкіх ляснічых?

ХАЛОПЕНІЧЫ. (Ад наш. сельско-ра). Нешта недарэчнае адбываецца ў Халопеніцкім лясніцтве. У апошнюю зіму ў гэтым лясніцтве рабіліся вялікія самавольныя парубкі. Начальства — ляснічы і яго памочнікі — гэтым ня цікавіліся. Улетку, замест таго, каб заняцца падрыхтоўкаю лясное справы на будучы год, ляснічы Жук і памочнік Вішнякоў пачалі паміж сабою біцца. Бойкі даходзілі да таго, што халопі адзін другога за каўняры драпілі твары, кі-

Ці акліматызуецца шоўкапрад у Мазыршчыне?

ШТО ДАЛІ ПЕРШЫЯ ВОПЫТЫ

(Ад нашага Мазырскага карэспандэнта)

На Мазыршчыне тутавыя дрэва мае значнае распаўсюджванне. У некаторых мясцох, як напрыклад, у Азеранскім сельсавеце, Тураўскага раёну — ёсць цэлыя тутавыя гаі. Вялікая колькасць дрэваў тутавіцы ёсць у Ліпаўскім саўгасе, Калінкавіцкага раёну і Петрыкава, Слабадзе Нароўлі і, нарэшце, у Мазыры. Тутавыя дрэвы ў Мазыры дасяглі вялізнае вышыні і абхвату. Усё гэта падштурхнула аруговае таварыства краязнаўства і наведваўшага Мазыр навуковага супрацоўніка БДУ М. Зьбіткоўскага зрабіць практыку па развядзенні ў Мазыры шаўкавічных чарвей.

У пачатку ліпеня бягучага году была прыслана ў Мазыр партыя шаўкавічных чарвей італьянскае пароды «Асколі». Чэрві знаходзіліся ў трэйцім узросце, перад трэйцім сном. Прыбылі чэрві ў добрым стане. Кармілі іх тутавымі лістамі з захаваннем усіх неабходных правіл. Спусціўшы 3 тыдні пасля прыбыцця, чэрві выраслі да 10 сантыметраў (прыбылі яны рэстам да 1-1,5 см.).

З усяго ліку (каля 500 чарвей) загінулі за ўвесь час толькі 4 штукі. Зараз усе чэрві абярнуліся ў коканы, прычым розніца паміж ператварэннем ў коканы першых чарвей і апошніх складае 5 дзён. Частка ко-

канаў адабрана і прызначаецца для вываду матылёў і атрымання яек, для далейшага развядзення чар-

Досьледы раслін на Мазыршчыне най станцы.

вей. Другая частка кокан прапулена на адну з фабрык Мазыры, каб зрабіць шаўкавічныя прадукты. Другая частка кокан прапулена на адну з фабрык Мазыры, каб зрабіць шаўкавічныя прадукты.

Практыка з культываваннем і развядзеннем шаўкавічных чарвей выклікала вялікую зацікаўленасць з

боку аматараў-краязнаўцаў і іншых культурных працоўнікаў аругі. Дзякуючы наяўнасці тутавых дрэваў у розных мясцох аругі, некалькі коканаў выдзелена ў Слабаду і Петрыкаў, дзе ў сваю чаргу праводзіцца практыка з развядзеннем чарвей.

Але апрача чыста «аматарскае» зацікаўленасці, гэты вопыт мае і вялікае практычнае значэнне. Факт акліматызацыі шаўкавічнага чарвяка ва ўмовах Мазыршчыны будзе падзяляюць выключнае значнасці. Тое, што тутавыя дрэва зусім прывіліся ў нашым краі, ужо даведзена наяўнасцю цэлых тутавых гаёў. Але ёсць і іншыя доказы. Летась іранскае таварыства пасадзіла ў Мазыры 26 дрэў тутавіцы. Пасадка была самая прымітывная, ніякага дагляду за дрэвамі ня было і ўсё-ж з 26 пасаджаных, прыжылі 24. Ёсць даныя і аб тым, што яшчэ ў даваенны час поп Гаховіч арганізаваў у Нароўлі цэлую «вытворчасць» шаўкавічных коканаў і вельмі даспяхова і выгадна прадаваў іх. Але апрача развядзення чарвей, можна яшчэ скарыстоўваць ягады тутавых дрэваў. За граніцаю з гэтых ягад робяць варэнне, сырпы, лавіла, зьярабляюць сьпірт. З кокаў тутавіцы вырабляюць мачалку і рагожы.

Вопыт Мазырскага таварыства краязнаўства над шаўкавічнымі чарвякамі не зьяўляецца толькі цікавым з навуковага боку, але мае і практычнае значэнне, таму на гэту справу неабходна зьярнуць адпаведную ўвагу.

М. ГАХФЭЛЬД.

Новы закон аб працы падрыхтоўкі

Процент броні зьяўляецца

Нормы аб броні-падрыхтоўкі 1922 г., якія дзейнічалі да сучаснага моманту, страцілі сваё значэнне і перастаналі адпавядаць практычным запатрабаванням насаенных галін народнае гаспадаркі.

Стары закон, выданы ў пачатку аднаўлення перыяду ў прамысловасці, прадугледжваў 7-8 проц. броні ад агульнага ліку працоўных і 8-9 проц. ад агульнага ліку рабочых у сярэднім па ўсіх галінах прамысловасці. У зьвязку з гэтым, некаторыя галіны вытворчасці ў апошнія гады мелі зьявіцца рабочай сілы, іншыя-ж, якія хутка разв'іваюцца, наадварот — адчувалі востры недахоп у кваліфікаваных рабочых.

Таму новы закон, выдаўна канчаткова зацьверджаны ЦВК СССР, улічвае гэтыя моманты і па радые галін прамысловасці значна зьяўляе лік броні: па металургіі прамысловасці ад 8-мі да 4-4,5 проц. на тэхніцкіх падрыхтоўкі, а зьяўляецца ў прамысловасці падрыхтоўкі павялічваецца.

Сярэдняя-ж норма значна ніжэй ранейшай і складае 4-5 проц. агульнага ліку сталых рабочых замест 8-9 проц.

У адноўленне ад старога закону, які дапускаў рэгуляванне норм у маштабе рэспублікі, новы закон устанаўляе адзіныя уніфікаваныя нормы для ўсяго Саюза. Раней нормы ўводзіліся для цэлай галіны прамысловасці, без вучоту ўнутранага абсталявання насаенных вытворчасцяў, хоць бы яны былі рознымі па сваім характары. Новы закон зьяўляе гэты дэфект, і нормы падрыхтоўкі ўстанаўляюцца ў залежнасці ад характару вытворчасці.

Новы закон уносіць таксама карэктывы змены і ў самы парадак вылічэння броні на прадпрыемствах. Раней лік броні залежаў ад колькасці ўсіх працаваўшых у даным прадпрыемстве, уключаючы служачы і часовых рабочых. Цяпер-жа, пазаміж броні і рабочых, зьяўляюцца і падрыхтоўкі.

Формы навучання застаюцца старымі: фабзавуч і брыгаднае індывідуальнае вучнёўства. Аднак, новыя нормы адкрываюць шлях для паліпшэння метадаў навучання падрыхтоўкі.

Пры ўвядзенні новых норм закон не дазваляе скарачаць занятых ўжо ў вытворчасці падрыхтоўкі. Іх, па меры атрымання кваліфікацыі, належыць пераводзіць на сталую работу і не набіраць новых, паступова давесці колькасць броні да ўстаноўленых норм.

Новы закон нельга разглядаць толькі з пункту погляду рэгламентацыйной броні. У сувязі з выданнем закону перад гаспадарчымі органамі ставяцца новыя задачы па рэалізацыі працы падрыхтоўкі па зьменена тэрмінаў навучання, па падборы такіх вучняў, якія найбольш адказвалі бы запатрабаваным навучання і прафесіі, а таксама на правільным

Кватэрна-будаўнічая кааперацыя

Для каго будуецца кватэры

(У парадку абгаварэння)

У газ. «Зьвязда» № 180 «Кааперацыйны працоўнік» у артыкуле «Для каго будуецца кватэры» адзначыў, што рабочы і служачы з малым заробкам ня мае магчымасці ўдзельнічаць у кватэрна-будаўнічай кааперацыі, бо градацыя наіакаплення выпрацавава без усяго ільгот для рабочых і служачых, якія атрымліваюць малую пэнсію.

Ці так гэта? Пастанова ЦВК і СНК СССР ад 4 студзеня 1928 году гаворыць аб тым, што разв'іваецца кватэрна-будаўнічая кааперацыя павінна ісьці шляхам большага наакаплення ўласных сродкаў, і толькі тых кааператывы, якія будучы мець 10 проц. уласнага наакаплення на увесь кошт будаўніцтва, атрымліваюць крэдыты.

Гэта-ж пастанова вызначаюцца тэрміны крэдытаў для драўляных дамоў у 45 год, для каменных — 60

Але з прычыны таго, што рабочаму з заробкам у 40 і нават 130 руб. у месяц немагчыма ўнесці адразу 450 руб. (кошт кватэры ў 11,5 кв. саж. — 4.500 руб.), градацыя ўстаноўлены два перыяды наакаплення: адзін да атрымання кватэры, другі — пасля атрымання.

Возьмем рабочага з заробкам у 40 руб. (треба мець на ўвазе, што сярэдні заробак аб'яднаных кааперацыйных членаў складае ня 40, а 70 р.). Паводле градацыі, яму прадстаўлены наступныя ільготы: да атрымання кватэры ён уносіць 2 проц. кошту кватэры, г. зн. 90 руб. Гэтыя грошы ён уносіць не адразу, а ў працягу 36 месяцаў па 2 р. 50 кап. у месяц; рэшту — 360 руб. уносіцца на працягу 3-х год пасля ўсялення, або 10 руб. у месяц.

Боткам у 130 руб. уносіць да ўсялення ў 3 разы больш, чым нізка аплачваемы рабочы.

Пайнчыкі з заробкам ад 40 да 80 руб. плацяць па 8 руб. у месяц, а з заробкам ад 120 да 150 руб. — 9 р. 55 кап. у месяц.

Адсюль відаць, што для нізка аплачваемых працоўнага насельніцтва кааперацыя даступна; вывад «кааперацыйнага працоўніка» аб тым, што нізка аплачваемым катэгорыям нельга ісьці ў кааперацыю — няправільны.

Аўтар артыкулу гаворыць аб тым, што інструкцыя наакаплення не апрама простама бухгалтару. Гэта няправільна. Інструкцыю можа зрадуць кожны пісьменны, напрыклад, барысўскія рабочыя разгледзе лі і адобрылі інструкцыю і градацыю наакапленняў.

Невядома адкуль «кааперацыйны

—4 проц.

Адначасова па іншых галінах прамысловасці, асабліва там, дзе ўведзены новыя тэхнічныя металы, лік

Нормы броні падроссткаў

Пастанова ЦВК і СНК СССР

ЦВК і СНК СССР выдалі наступную пастанову:

1. Зацвердзіць адзіныя для ўсёй тэрыторыі Саюза ССР мінімальныя нормы броні падроссткаў у прамысловасці і іншых галінах народнага гаспадаркі, адзначаныя ў асобным пераліку.

2. Значаныя ў арт. 1 нормы броні падроссткаў устанаўліваюцца ў працэнтах адносін да сярэдняга ліку рабочых прадпрыемстваў, за выключэннем часовых рабочых.

Парадак ужывання норм броні ў адносін да ліку рабочых, занятых на сезонных і будаўнічых работах і на іншай вытворчасці, у якіх работы праводзяцца ня круглы год, вызначаецца асобнай інструкцыяй (п. «в», арт. 9).

3. Прадстаўніц Наркампраці СССР права, на згодзе з зацікаўленымі ведамствамі, прадстаўніцтвамі саюзных рэспублік і УсеЦСНС, у выпадках змены ўмоў працы на пасобных вытворчасцях, уносіць змены ў прадугледжаныя арт. 1 нормы броні падроссткаў.

4. Прадугледжаныя арт. 1 нормы броні падроссткаў абавязковы для дзяржаўных, кааперацыйных і прыватных прадпрыемстваў у лікам занятых у іх рабочых (лішчы і членаў арцелі) ня менш 10 чалавек. Пры

колькасці ў 10 чалавек занятых на прадпрыемстве рабочых прыём аднаго вучня абавязковы.

5. Броня, у залежнасці ад умоў вытворчасці, камплектуецца асобамі ва ўзросце ад 14 да 18 год. На школьных вытворчасцях дапускаецца камплектаванне броні асобамі да 20-ці гадовага ўзросту.

6. Усе ўключаныя ў броню прадпрыемства асобы павінны быць ахоплены арганізаванымі формамі навучання ў парадку фабрычна-заводскага, брыгаднага, або індывідуальнага вучнёўства, пры чым прадпрыемствы абавязаны адпускаяць неабходныя для арганізацыі навучання сродкі.

7. Калі да моманту ўвядзення ў моц гэтай пастановы (арт. 8) лік асоб, уключаных у броню прадпрыемстваў, будзе перавышаць норму, а роўна і ў выпадках скарачэння ліку рабочых у прадпрыемствах, звычайна падроссткаў, уключаных у броню, забараняецца.

8. Пастанову ўвесці ў моц з 1-га кастрычніка 1928 г.

9. Даручыць Наркампраці: пераглядзець па згодзе з зацікаўленымі народнымі камісарыятамі, прадстаўніцтвамі саюзных рэспублік і УсеЦСНС устанаўленыя законодаўствам нормы броні, якія не ўвайшлі ў пералік, даданы да гэтай пастановы, і выдаць іх у дадатак да пераліку (да выдання гэтых дадаткаў захоўваюць сваю моц існуючыя нормы) выдаць у двухмесячны тэрмін, па згодзе з ВСНГ СССР, прадстаўніцтвамі саюзных рэспублік і УсеЦСНС, інструкцыю, у якой прадугледзець парадак правядзення броні, парадак і тэрміны камплектавання і навучання броні, а таксама формы кантролю за выкананнем гэтай пастановы.

паклоўкі броне у канчатковай вымярку прызначаецца для замянення і папаўнення кваліфікаванай рабочай сілы, нормы будуць вылічвацца толькі ў адносін да сталага складу рабочых.

Гэтыя задачы павінны быць у кароткі тэрмін праведзены ў жыццё.

А. ЛУЧЫШЫН.

чання ў парадку фабрычна-заводскага, брыгаднага, або індывідуальнага вучнёўства, пры чым прадпрыемствы абавязаны адпускаяць неабходныя для арганізацыі навучання сродкі.

7. Калі да моманту ўвядзення ў моц гэтай пастановы (арт. 8) лік асоб, уключаных у броню прадпрыемстваў, будзе перавышаць норму, а роўна і ў выпадках скарачэння ліку рабочых у прадпрыемствах, звычайна падроссткаў, уключаных у броню, забараняецца.

8. Пастанову ўвесці ў моц з 1-га кастрычніка 1928 г.

9. Даручыць Наркампраці: пераглядзець па згодзе з зацікаўленымі народнымі камісарыятамі, прадстаўніцтвамі саюзных рэспублік і УсеЦСНС устанаўленыя законодаўствам нормы броні, якія не ўвайшлі ў пералік, даданы да гэтай пастановы, і выдаць іх у дадатак да пераліку (да выдання гэтых дадаткаў захоўваюць сваю моц існуючыя нормы) выдаць у двухмесячны тэрмін, па згодзе з ВСНГ СССР, прадстаўніцтвамі саюзных рэспублік і УсеЦСНС, інструкцыю, у якой прадугледзець парадак правядзення броні, парадак і тэрміны камплектавання і навучання броні, а таксама формы кантролю за выкананнем гэтай пастановы.

дамоў у 45 год для каменнікаў—10, для каўчэраў, дрэварубаў—10, для чарнільніцаў і ўсё на валох сцяган.

Ёсць пастанова мясцовых органаў, каб іх абодвух знізіць з працы бо двух катроў у адным мяшкі трымаць нельга. 28-га чэрвеня лясныя начальнікі зноў пабіліся і дайшло да таго, што памочнік ляснічага Вішнякоў галавою выбіў шыбу ў кватэры Жука, пабіў начальніка і самога сябе параніў.

Сяляне пытаюцца, да якога гэта часу ў лясніцтве будуць трымаць гэтых людзей, якія займаюцца збойствам, а ня справай.

П.

Пабудова мясцовага камбіната

ВОРША. (Уласны нар.) У Воршу прыехаў інжынер, які пабудуе мясны камбінат.

Вызначана месца праводзі чыгуначнай веткі да месца пабудовы камбіната.

На працы ў гэтым годзе адпущана 350.000 руб.

Беднякі ўносяць падатак да тэрміну

ВОРША. (Уласны нар.) Беднякі в. Пугляў, Аршан. р. Пігулеўскі А., атрымаўшы акладны ліст, адразу здаў належны з яго падатак 3 р. 95 к.

Так сама зрабілі беднякі Кудасёўскага с-а, Аршан. р., Скачкоў А., з в. В. Солаў'е, унёсшы ўвесь належны з яго падатак 7 руб. 15 кап., і Сярніці — 4 р. 40 кап.

140 новых настаўнікаў

ГОМЕЛЬ. (Уласны нар.) У сувязі з пашырэннем школьнай сеткі, у новым навуковым годзе ў акрузе будуць працаваць 140 новых настаўнікаў.

права быць членамі кватэрнай кааперацыі, могуць карыстацца гэтымі льготамі.

Выходзячы з гэтага, градацыя паянакалення ўстанаўляе, што кожны пайшчык, незалежна ад свайго заробку, павінен накіраваць 10 проц. кошту кватэры.

Дом на дом узьлез будаўніцтва бяз пляну і сымстэмы

Праведзеная сёлета вялікая падрыхтоўка да кватэрнага будаўніцтва павінна была навучыць спецыялістаў і будаўнічых арганізацыяў, як трэба праводзіць будаўнічыя работы.

Аднак, і цяпер заўважаюцца больш чым нядаўня адносіны да гэтай справы.

Возьмем пабудову 40 кватэрнага дому для кааператыву «Чырвоны Кастрычнік» па вул. Карла Маркса.

Дом з 2-х карпусоў сталі будаваць ня толькі без каштарысу і тэхнічных чарцяжоў, але нават без усякага вывучэння таго месца, на якім распачалася пабудова.

Здарылася, што на другі корпус не хваціла пляну на 2 мэтры. Белжылсаюз прыходзіцца ставіць пятае аб зносе дому былой камсамольскай сталожкі, на рамонт якой у гэтым жа годзе патрачана 6 тысяч руб.

Цікава, што на пабудове ёсць тры інжынеры, некалькі тэхнікаў. За працай наглядае член праўлення Белжылсаюзу Будкевіч. Але ніхто не дагадаўся прамераць плян перад пачаткам пабудовы.

Вельмі характэрныя адносіны да

Зараз возьмем служачы і рабочыя кватэры іны ўносяць 6,5% кошту кватэры, г. зн. 282 р. 50 к. на працягу 37 месяцаў—па 7 р. 50 кап. у месяц; рэшту—167 руб. 50 кап. на працягу двух год пасля атрымання кватэры, або па 6 руб. 90 кап. у месяц. Такім чынам служачы з зара-

бочых прараба, інжынера Чыжа. Ён «фігата» вучыць рабочых, як трэба працаваць. Калі на бюро камунальнай секцыі запыталіся ў Чыжа—ці нельга змяніць адносіны да рабочых, ён з вясёлай усмешкай заявіў, што па-першае, у яго ёсць «нервы», па-другое, «фіга»—гэта дробязь, глухства, на што ня варта звярочваць увагі.

Г.

Чому пракладаюцца вузкія каналізацыйныя трубы?

Вузкі дыяметр труб, якія ўкладваюцца для каналізацыі, у многіх выпадках непаразуменны. Узнікае пытанне аб тым, ці ня будзе затрымлівання ў гэтых трубах пры іх вузкіх параўнальна густай фікальнай (каналізацыйнай) вадкасці. Гэта непаразуменне расцвясцяцца пры простым тлумачэнні, што за горадам будзе ўстаноўлена наасоная станцыя, якая ўвесь час будзе адкачваць зту вадкасць і прамываць трубы моцным напорам вады.

І. БІМБАД.

На курных ножках

Дрэннае становішча кватэрнай кааперацыі

Хто ведае, чаму Мазырскі кватэрны саюз заведзе акруговым.

Ён не звязаны ні з якімі раёнамі, за выключэннем невялікага будаўнічага кааператыву ў Калінкавічах.

Становішча аб'яднаных саюзам трох мазырскіх будаўнічых кааператываў даволі дрэннае. Ёсць значная запавяжанасць па паяных узносах: па будаўнічай кааперацыі—46 проц., па ЖАКТ'ах—22,8 проц.

Акрамя таго, позыяе атрыманыя крэдыты, пры несвачасовым іх запатрабаванні, зрывае вытворчую праграму. Толькі 9-га чэрвеня Мазырскі кватэрны саюз атрымаў крэдыт ад Белкамубанка.

Рамонт дамоў рабіўся без падліку сродкаў; па будаўнічай кааперацыі быў выпадак здачы будаўнічых работ прыватніку; работа была выканана з рук вон дрэнна.

У кааператывах кульгае масавая работа. Пайшчыкі ня прыцягваюцца да абгаварэння пляну будаўніцтва.

М. Абрамовіч.

Задачай менскага халадзільніка з'яўляецца: забеспячэнне насельніцтва самага вялікага пункту Беларусі—гор. Менску тымі прадуктамі, якія хутка псуюцца, і палешаньне ўмоў яго харчавання. Акрамя таго, халадзільнік будзе дапамагаць інтэнсіфікацыі сельскай гаспадаркі, развіцццю жывёлагадоўлі ў раёне і палешаньню ўмоў экспарту яго лішкаў.

Ніжэйшы паверх халадзільніка прызначаны для хавання чынам, для хавання свіных туш, якія будуць паступаць з астывальняў свінабойні па падвесных рэйкавых дарожках, рухаючыся ў спецыяльнай галарэі, якая заўчасе свінабойню з халадзільніка. Акрамя свініны, частка ніжэйшага паверху прызна-

чаецца для рыбы, для якой адведзена асобнае ізаляванае памяшканьне са сваімі шляхамі руху грузаў (спэцыяльны рыбны двор), нагрукі і выгрукі, і спецыяльным ліфтам. Гэта зроблена па прычыне таго спецыфічнага паху, які мае рыба і які лёгка перадаецца іншым прадуктам.

Сярэдні паверх прызначаны, выключна, для туш буйнога рагатае жывёлы і свіных туш, якія паступаюць з астывальных бойні ў халадзільнік па спецыяльнай галарэі з падвеснымі рэйкавымі дарожкамі. Тушы свіныя і буйной рагатай жывёлы за ўвесь час знаходзяць-

ся ў халадзільніку на стыхаюцца в падлогах.

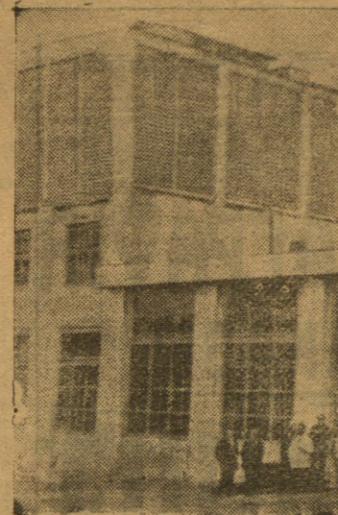
Верхні паверх халадзільніка прызначаны для хавання рознага роду прадуктаў, якія паступаюць, галоўным чынам, для мясцовага спажывання, як масла, яйкі, мяса і фрукты.

Сталая тэмпература ў камерах халадзільніка—розная—у залежнасці ад прызначэння камер і тых грузаў, якія ў іх хаваюцца. Маравікі для мяса і рыбы будуць мець сталую тэмпературу—18°C, камера хавання рыбы—10°C, замарожанага мяса і масла—8°C, ахалоджанага мяса, яек і фруктаў—-0°C. Памяшканьні ж, куды спачатку паступаюць тушы для ахалоджвання (перадхаладзільнікі), будуць мець сталую тэмпературу+4°C.

Для сувязі паміж паверхамі, акрамя спецыяльнага рыбнага ліфту, служаць 2 унутраныя электрычныя ліфты з грузапад'ёмнасцю кожны ў 1,5 тоны.

Столь халадзільніка, для лепшай вентыляцыі камер—бязбальвая (грыбавідная), што ня дасць магчымасці паветры заставацца і складаць, так званыя, «затхлыя прасторы», якія дапамагаюць расшлюду гніласных бактэрый. Для забеспячэння камер ад уцечкі холаду, халадзільнік ізаляваны па ўсёй надворнай паверхні пробавымі плітамі таўшчыняй у 12 сант. Аб цяплопрапускальнасці надворных сыцен можна судзіць, хаць-бы па тым, што кожныя 2 сант. проб-

МЕНСКІ ХАЛАДЗІЛЬНІК

Надворны выгляд халадзільніка

кавэнсатары і парахаладзільніку. У гэты час тэмпература аміяку даходзіць да—30°C.

Халодны, ўжо газавобразны аміяк, у ізаляваных трубах, накіроўваецца да насыценных і стольных батарей, ахаладжаючы памяшканьне, і адтуль зноў паступае да кампрэсараў.

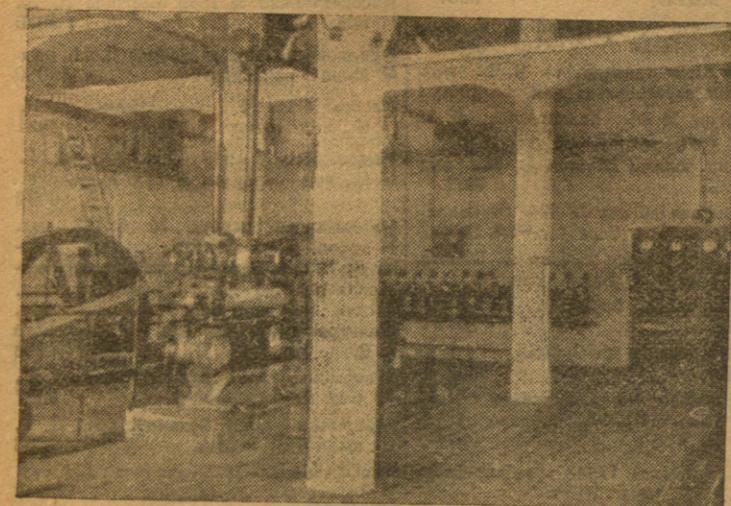
Адначасова з ахалоджваннем непасрэдна аміякам, камеры ахалоджваюцца яшчэ паветрам наступным чынам: у спецыяльнай камере паветра халадзільніку ўстаноўлены змяшчальнікі, у якіх рухаюцца халодны аміяк. Сквозь гэтыя камеры моцным вентылятарам прадзімаецца паветра, якое, будучы такім чынам ахалоджана, паступае ў драўляныя камеры, адкуль праз спецыяльныя адтуліны праходзіць у камеры, ахалоджваючы і разам з гэтым вентылюючы іх.

Маючы на ўвазе, што для хавання яек і фруктаў занадта нізкая тэмпература, таксама, шкядліва, як і занадта высокая, камеры хавання грузаў, а таксама выростар у зімовы час аграваюцца батарэямі паравога ацяплення. Гэтыя батарэі ўстанаўліваюцца ў камерах паветраахаладзільнікаў.

Пабудовай менскага халадзільніка ствараецца база для хавання прадуктаў, якія хутка псуюцца, для рэгулярнага забеспячэння менскага гарадскога насельніцтва, што мае вялікае грамадзкае значэнне. Пабудова халадзільніка дае магчымасць павялічыць прапу-

скай гаспадаркі і да развіцця жывёлагадоўлі ў раёнах, якія маюць цяжкае да Менску. Халадзільнік можа быць таксама скарыстаны для завозу фруктаў, якія хутка псуюцца. У сувязі з заключэннем канвенцыйнага дагавору з чыгункамі Захаду, трэба чакаць павялічэння грузавага патоку прадуктаў, якія свора псуюцца, праз пагранічныя чыг. станцыі з тая прычыны, што правоз вектарах тавараў сухаземным шляхам буды выгаднай змешанага—праз Ленінградскі порт.

М.

Машынае аддзяленне

Аддзяленне для мясных туш

Рыхтуйцеся да ўсесаюзнай нарады рабселькору

Да ўсесаюзнай нарады рабочых, сялянскіх, вайсковых і юнацкіх карэспандэнтаў васталося вельмі мала часу, а ў нас яшчэ мала зроблена ў сэнсе падрыхтоўкі да яе.

У сучасных умовах шырокага разгортвання самакритыкі і савецкай дэмакратыі праца рабселькора набыла асабліва важнае значэнне.

Таму нарада рабселькору, як і падрыхтоўка да яе, павінны праходзіць пад знакам мабілізацыі ўсяе нашае рабселькоруае арміі для яшчэ больш актыўнага ўдзелу ў сацыялістычным будаўніцтве, для яшчэ больш рапучай барацьбы са ўсім тым, што перашкаджае, або ватрымоўвае гэтак будаўніцтва.

Нарада рабселькоруае рухам стаіць пимат пытаньняў як арганізацыйнага, так і выхаваўчага характару.

Трэба прызнацца, што праца рабселькору да гэтага часу ў значнай меры мела, як кажучы, «келейны» характар. Рабор ціхенька піша, газэта насыценная, або перыядычная друкуе, на гэтым часта і канчаецца справа. Яшчэ няма таго, каб мы маглі сказаць, што рабор зьяўляецца галоўным «фэрмэнтам» у рабочай клясе, які будзіць творчую думку, выклікае ініцыятыву, працуе не сама-сам, а ўдзяе ўсю рабочую масу да таго ці іншага пытаньня, якое ён падмае на старонках прэсы.

Вось гэтай працы, працы жывой, разьлічанай на актыўнасьць мас мы павінны дабіцца ад рабселькоруае.

У нас ёсьць пимат яшчэ няясных пытаньняў арганізацыйнага характару. Існуюць, напрыклад, гурткі рабселькоруае, поруч з імі часта працуюць гурткі «Прыкільнікаў газэты».

Набаўкі працаўніком міліцыі (У Савец Народных Камісараў БССР)

Сав. Нар. Кам. прыняў і накіраваў у ЦВК праект пастановы аб перыядычных надбаўках да работнае платы за выслугу гадоў работнікаў страйнага складу міліцыі і актыўнага складу крмінальнага вышуку.

Паводле гэтага праекту, малодшыя міліцыянэры, агенты крмінальнага вышуку, малодшы і сярэдні начальнікі склад надворна і прамысловай міліцыі і крмінальнага вышуку, якія праслужылі без перапынку ў органах міліцыі і крмінальнага вышуку 3 гады, атрымаваюць надбаўку да пенсіі ў рамеры 10 проц. асноўнага акладу, калі яны праслужылі без перапынку 6 год—20 проц. надбаўкі і калі праслужылі 9 год — 30 проц.

Выплата гэтай надбаўкі работнікам, якія выслужылі паказаныя тэрміны да 1-га студзеня 1928 г., павінна пачацца з 1 кастрычніка 1928 г. і ў далейшым надбаўка будзе выплачвацца з 1-га кастрычніка таго году, па 1 студзеня наступнага года.

Пастанова НКП і НКЮ аб няправільна звольненых

4 жніўня НКПрацы, супольна з НКЮстам, выдалі пастанову аб аднаўленьні на пасадах тых асоб, якія няправільна былі звольнены. Такія асобы павінны быць прыняты зноў на працу, з выплатай за прагу, калі нанонт гэтага боць пастанова суда.

Звальненне такіх асоб дапушчаецца выключна па новых прычынах (артыкул 17 К. Зак. аб працы), якія на маюць ніякага зьвязу з ранейшымі.

На ўсесаюзнаю нараду кожная часціна нашага Саюзу прынасе свой вопыт працы. Нарада павінна паслухачыць пачаткам для абмену гэтым вопытам у будучым. У некаторых мясцох практыкуюцца консультацыі з рабселькоруае, інструкцыйныя нарады (Ленінград) праводзяцца сэмінары рэдкалегій. Гэты вопыт патрэбна вывучыць і перанесці ў нашу практыку.

Вельмі дэнана абстаіць у нас справа з вучотам рабселькоруае працы. За прагу па вучоту павінны ўзяцца самі раселькоруае і асабліва азыярнуць увагу на ўсесаюзны вучот працы за гэты час падрыхтоўкі да ўсесаюзнай нарады.

Пры адзеле друку прадуе камісія па падрыхтоўцы да ўсесаюзнай нарады. Такія камісіі з удзелам рабселькоруае павінны быць утвораны ў кожнай акрузе, у кожным раёне.

Асаблівую ўвагу трэба азыярнуць на працу троек па абсьледваньні насыценных газет, друкаваных заводскіх газет і гурткоў рабселькоруае.

Абсьледваньне, як кажэ інструкцыя, павінна выявіць лепшыя насыценгазэты і гурткі, якія атрымаюць права быць дэлегаванымі на ўсесаюзную, або мясцовыя нарады; сабраць матар'ялы, якія характарызауюць стан работы насыценгазет і гурткоў данага раёну, акругі ўсяе рэспублікі і ўрэшце ўсяго Саюзу; садзейнічаць палышэньню насыценгазет і ўсёй рабселькоруае работы.

Часу да ўсесаюзнай нарады заста-лося мала, таму ад нас саміх, ад актыўнасьці газетных работнікаў і рабселькоруае залежыць, каб мы на ўсесаюзную нараду прыйшлі як сьлед падрыхтаванымі.

А. Сянкевіч.

Вучымся... Рыхтуем... Загартоўваемся... Тэарытычныя веды падмацоўваем вайсковай практыкай

Студэнты ў лягеры Ад кнігі—да стрэльбы

Тры месяцы назад чарнамазага Рыгора К. можна было бачыць у сьценах Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту. Ён разам са сваімі таварышамі часта сядзеў у вайсковым габіёце і па карце, або па ськрынцы з пяском вывучаў, як павінны абараняцца батальён, рота і ўзвод пры наступленьні ворага, як трэба разьмяркоўваць сілы, калі на пяхоту нападае кавалерыя, як трэба хавацца ад самалёту.

Сёньня я зноў сьпіткаўся з Рыгорам у М-скіх лягерах, у хваёвым бары, дзе шумяць стагоднія сосны, ды лёгкі вьцяжок варушыць пилчаны грунт, дзе водаль ад дарогі і леуу працякае і сярэбрыцца шырокая рэчка.

— Прыехалі сюды, каб замацаваць тэарэтычныя вайсковыя веды, набытыя зімою ў сьценах ВДУ.

Смуглыя, загарэлыя твары, бадзёрсыць, дынамічнасьць—вось што адразу кідаецца ў вочы, калі ўбачыш студэнта-чырвонаармейца.

— У лягерах паадаравалі. Фізична адчуваем сябе пимат лепш, чымся раней. Як толькі прыехалі сюды, вінтоўка здавалася «пудовай»...—кажа т. К...

— А цяпер? — Цяпер, што ручка лёгкая.

— Першыя дні, як толькі прыехалі ў лягер, адразу ж трапілі пад «закалку»: тры дні ішоў дождж. Памоклі, прамёрзлі, але не гаравалі, не бадавалі.

— У дождж яшчэ мацней, гучней пьецца.

Сёньня гэтую песьню бадзёрую і вясёлую я чуў, калі студэнты-чырвонаармейцы ішлі на тактычныя заняткі.

...Сёньня студэнты, а заўтра байцы.

Мы новай долі кавалі... * * * * *

У трох вяретох на тым баку рэчкі, дзе віднецца курган, а водаль—лясок, няпрыкметна, ціха, ціха рухаецца праціўнік. Ён наступае. Свае сілы па адабытых вестках азыраваў на правым флянзе.

Наша задача: абараніць васьм гэтых вучастак, пільна сачыць за праціўнікам.

Заданьне дана. Выкапаны маленькія арычкі. Замаскіраваныя лыжы студэнт-чырвонаармеец. Пільна глядзіць ва ўсе бакі, адкуль можа зьявіцца вораг. Моцна трымае вінтоўку каб у патрэбную хвіліну пусьціць яе ў ход.

Вось разьведкі сышліся. Чуваць стрэльбы. Засакаталі кулямёты. Праціўнік ня вытрымаў нашага «агно». Узьняў лявай кулямёт і з крыкам «ура» рынуўся на акопы.

Мінута, другая штыкавога «бою»... Вораг кінуўся назад, у напрамак лесу. Мы перамагі... * * * * *

4 гадзіны пасля палудня. Заняткі скончыліся. Ізноў ажыў спакойны лягер. Завьязнелі песьні, заграў гармонік, скрыпка, балалайка.

Вось студэнт чырвонаармеец Жыдовіч—вядомы цымбаліст ВДУ. Ён грае «На купальне». Цесным кальцом акружылі яго чырвонаармейцы. Яны захоплены беларускай музыкай. Музыка данаўняе беларуская песьня.

Вось будачка: у ёй 5-7 чырвонаармейцаў-кадравікоў, сярод іх студэнт Ч... Ён вучыць чырвонаармейца маршвіна грамаде. Няскладна, няпсьменна піша яшчэ сёньня гэты вучань. Ён прышоў у Чырвоную армію зусім несьведомым, ня ўмеў ні чытаць, ні пісаць, але за год падвучыўся.

Вось нашы насыценгазэты: «Студэнт-баец» і «Студэнт-чырвонаармеец». Іх стварылі адразу, як прыйшлі ў лягеры. Выпусьцілі ўжо 8 нумароў.

У паход на мястэчка Ліпень

Градаўская ячэйка Асоавіяхіму выклікала па двухбаковы манэўры ячэйку Асоавіяхіму м. Ліпень.

Аб 11¼ г. ночы на 5-е жніўня ячэйка градаўскага заводу «Спартак» выступіла ў поўнай баявой гатоўнасьці на Ліпень.

Ліпеньская ячэйка павінна была абараняць мястэчка.

Паводле заданья «спартакаўцы» павінны былі ўзяць Ліпень роўна а 6-й гадзіне раніцы.

Заданьне выканана... Свалчасова асоавіяхімы Градаўскі ўступілі ў мястэчка, разьбіўшы сілы ворага.

Тры месяцы назад чарнамазага Рыгора К. можна было бачыць у сьценах Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту. Ён разам са сваімі таварышамі часта сядзеў у вайсковым габіёце і па карце, або па ськрынцы з пяском вывучаў, як павінны абараняцца батальён, рота і ўзвод пры наступленьні ворага, як трэба разьмяркоўваць сілы, калі на пяхоту нападае кавалерыя, як трэба хавацца ад самалёту.

Сёньня я зноў сьпіткаўся з Рыгорам у М-скіх лягерах, у хваёвым бары, дзе шумяць стагоднія сосны, ды лёгкі вьцяжок варушыць пилчаны грунт, дзе водаль ад дарогі і леуу працякае і сярэбрыцца шырокая рэчка.

Сёньня я зноў сьпіткаўся з Рыгорам у М-скіх лягерах, у хваёвым бары, дзе шумяць стагоднія сосны, ды лёгкі вьцяжок варушыць пилчаны грунт, дзе водаль ад дарогі і леуу працякае і сярэбрыцца шырокая рэчка.

Смуглыя, загарэлыя твары, бадзёрсыць, дынамічнасьць—вось што адразу кідаецца ў вочы, калі ўбачыш студэнта-чырвонаармейца.

— У лягерах паадаравалі. Фізична адчуваем сябе пимат лепш, чымся раней. Як толькі прыехалі сюды, вінтоўка здавалася «пудовай»...—кажа т. К...

— А цяпер? — Цяпер, што ручка лёгкая.

— Першыя дні, як толькі прыехалі ў лягер, адразу ж трапілі пад «закалку»: тры дні ішоў дождж. Памоклі, прамёрзлі, але не гаравалі, не бадавалі.

— У дождж яшчэ мацней, гучней пьецца.

Сёньня гэтую песьню бадзёрую і вясёлую я чуў, калі студэнты-чырвонаармейцы ішлі на тактычныя заняткі.

...Сёньня студэнты, а заўтра байцы.

Мы новай долі кавалі... * * * * *

У трох вяретох на тым баку рэчкі, дзе віднецца курган, а водаль—лясок, няпрыкметна, ціха, ціха рухаецца праціўнік. Ён наступае. Свае сілы па адабытых вестках азыраваў на правым флянзе.

Наша задача: абараніць васьм гэтых вучастак, пільна сачыць за праціўнікам.

Заданьне дана. Выкапаны маленькія арычкі. Замаскіраваныя лыжы студэнт-чырвонаармеец. Пільна глядзіць ва ўсе бакі, адкуль можа зьявіцца вораг. Моцна трымае вінтоўку каб у патрэбную хвіліну пусьціць яе ў ход.

Вось разьведкі сышліся. Чуваць стрэльбы. Засакаталі кулямёты. Праціўнік ня вытрымаў нашага «агно». Узьняў лявай кулямёт і з крыкам «ура» рынуўся на акопы.

Мінута, другая штыкавога «бою»... Вораг кінуўся назад, у напрамак лесу. Мы перамагі... * * * * *

4 гадзіны пасля палудня. Заняткі скончыліся. Ізноў ажыў спакойны лягер. Завьязнелі песьні, заграў гармонік, скрыпка, балалайка.

Вось студэнт чырвонаармеец Жыдовіч—вядомы цымбаліст ВДУ. Ён грае «На купальне». Цесным кальцом акружылі яго чырвонаармейцы. Яны захоплены беларускай музыкай. Музыка данаўняе беларуская песьня.

Вось будачка: у ёй 5-7 чырвонаармейцаў-кадравікоў, сярод іх студэнт Ч... Ён вучыць чырвонаармейца маршвіна грамаде. Няскладна, няпсьменна піша яшчэ сёньня гэты вучань. Ён прышоў у Чырвоную армію зусім несьведомым, ня ўмеў ні чытаць, ні пісаць, але за год падвучыўся.

Вось нашы насыценгазэты: «Студэнт-баец» і «Студэнт-чырвонаармеец». Іх стварылі адразу, як прыйшлі ў лягеры. Выпусьцілі ўжо 8 нумароў.

Беларуская кніга і газэта — у кожным каапэратыве

Белнаапазэ стварыў гадавы дагавор з Белдзяржвыдавецтвам на забеспячэньне ўсёй каапэрацыйнай сыстэмы кнігамі на беларускай мове.

Дагавор створаны на суму каля 120.000 руб.

Кніга забеспячэньне каапэрацыі будзе адбывацца непародна са складам Белдзяржвыдавецтва на мясцох, па заўняк нізавых каапэратываў.

У атрадае «Спартак» былі чатыры конныя разьведчыкі, адзін вель-сьпэдысты, агіт-фурманка, а таксама асоб.

Пасля адпачынку арганізавалі Бадзёра і весела, на баржах, пад буксірам лягерных матарак пад'ехалі да берагу.

Рыхтуем... да будучых боен Вучоба ў пягерах

Бадзёра і весела, на баржах, пад буксірам лягерных матарак пад'ехалі да берагу.

Яшчэ здалек абаялелі палаткі, летнія кватэры Чырвонай арміі.

Некалькі сот чалавек розных узростаў, розных прафэсій пераадзелься ў аднастойную вайсковую форму і адразу адчулі сябе абаронцамі савецкай краіны.

Тут старэйшы і сярэдні палітсклад, сярэдні камандны склад вапасаў.

Кожны закліканы асьвяжыць і папоўніць свае веды ў галіне тактыкі, азнаёміцца з новымі дасягненьнямі вайсковай навукі і тэаііі, з новымі вайскова-палітычнымі задачамі Чырвонай арміі.

Для больш пасьяховага правядзеньня курсу перападрыхтоўкі, камандваньне корпусу вылучыла кадр лепшых камандыраў і палітпрадаўнікоў—курсанты слухаюць іх з напружанай увагай.

Абодвы бакі здаволены. Курсанты хваляць групавадаў, а апошнія адзначаюць высокую вайскова-палітычную падрыхтоўку слухачоў, што палягчае пастаўлены перад імі задачы.

Нядаўна адбыўся агульны сход лягерных збору. Пастапоўлена пасаць прывітальную тэлеграму Рэввасенсавету Беларускай акругі, у якой урачыста абяцана, як належыць, прайсьці падрыхтоўку, каб у патрэбны момант выканаць свой абавязак перад савецкай уладай.

На гэтым жа сходзе пастапоўлена перайсьці на чырвонаармейскі паёк з даплатай 10 кап. у дзень з чалавека на палешаньне харчаванья.

Б.

КЛІНКЕРАМ І АСФАЛЬТАМ Менскі камгас згадзіўся з думкаю „Зьвязды“

Узьнятае «Зьвяздой» пытаньне аб хутчэйшай ліквідацыі таго ганебнага становішча, у якім апаходзіцца брук беларускай сталіцы, анайшоў жывы воджук сярод прапоўнага населеньства і грамадакасьці Менску.

Урэшце пытаньне аб бруку было пастаўлена на тэхнічнай нарадзе менскага камгасу 8-VIII г. г. пад старшынствам заг. камгасу Шчацэво.

Асноўнай перашкодай у справе пераабсталяваньня менскіх брукіаў у бліжэйшы тэрмін зьяўляюцца тыя каналізацыйныя работы, якія зараз праводзяцца. У сучасны момант укладываюцца трубы для каналізацыі. Работы па каналізацыі, укладка падземных кабеляў электрычнай і тэлефоннай сьці, каналы для дамавых уводаў і г. д. патрабуюць вялікага часу—калі 5 год.

Пры такіх умовах вараз-жа прыступіць да абсталяваньня ва ўсім горадае удасканаленага брукіа, каменна, нельга, бо яго прышлося-б увесь час ламаць. Нарада паставіла пытаньне аб хутчэйшым сканчэньні вьцягнень пералічаных работ. Тэрміны сканчэньня работ павінны быць, як мага хутчэй перагледжаны і скарачаны.

У сувязі з пераабсталяваньнем брукіа ўзьнікае важнае і даволі складанае пытаньне аб тыпе брукіа, які найбольш падыходзіць для Менску.

Найбольш пажаданым тыпам брукіа зьяўляецца брусчатка—чэсаны кубічны гранітны камень, укладзены на бэтоннай аснове. Гэты тып брукіа пры ўсёх сваіх станоўчых якасьцях мае два недахопы: зьлізкасьць і шумнасьць, якая ствараецца пры руху. Калі другі недахоп зьяўляецца не асабліва важным, дык першы пры менскіх уліках і ўзьдмах выклічае мэтазгоднасьць прыстасаванья брусчаткі на многіх вучастках. Акрамя таго, гэты тып брукіа самы дарагі: укладка кв. мэтру каштуе прыблізна 26 руб.

Асфальт каштуе 17 руб. кв. мэтр.

Але мэтазгоднасьць прыстасаванья яго ва ўмовах нашага клімату некалькі няпэўна.

З пункту погляду тэхнічнай мэтазгоднасьці найбольш падыходзячым тыпам брукіа ва ўмовах Менску быў бы клінкер,—кошт 1 кв. мэтру клінкернага брукіа—14-16 руб. Але ва ўсім СССР ёсьць толькі тры клінкерных заводы: 2 ў Чарнігаўшчыне і адзін у Гомельшчыне. З прычыны перааьмернай нагрукі гэтых заводаў патрэбную колькасьць клінкеру ня ўдасца атрымаць.

Упаўне падыходзіць для Менску так аваны бідумізаваны брук. Укладка яго месціцца ў тым, што жарства ад бульжынку гагуецца ў асобнай сьмалістага характару, умацоўвачай матэрыі «бідуме». Пасля ўся гэтая маса выліваецца, а потым укатваецца. Кошт кв. мэтру такога брукіа—ўсяго 12-13 руб. Гэта вельмі практычны тып зусім гладкага брукіа. Адмоўны бок укладкі такога брукіа месціцца ў тым, што для яго патрабуецца вельмі дарагое замежнае абсталяваньне: асобныя каткі, мяшалкі, каткі і інш. Такое абсталяваньне Менск мог бы атрымаць не раней будучага году.

Рашана з будучага году прыступіць для пабудовы ў Менску у вопытным парадку клінкернага і бідумізаванага брукіа на вучастках па 300 мэтраў, дзе наглядаецца найбольш інтэнсіўны рух. З будучага ж году камгас мяркуе забрукваць Ленінскую вул асфальтам. Гэты вучастак, які ня мае ўзьдмаў, упаўне прыгодны для асфальтаваньня. Для асфальтаваньня гэты вучастак тым больш прыгодны, што ў сувязі з пуськам трамвая па ім будзе забаронены конны грузавы рух, які псуе асфальтавы брук.

Паведаньні

—Аіруговы Савет Асоавіяхіму оілінае на панядзелак, 13 жніўня, а 6-й гадзіне ўвечары курсы сувязі жанчын работніц (тэлеграфнае і тэлефоннае аддзяленьне).

—У аўторак, 14 жніўня, а 11 гадзіне раніцы ў памяшканьні АПА АК КП(б)Б абудзэцца пасяджэньне камісіі па адборы ў ВТУЗ'ы.

Усе таварышы, падаўшыя завьы, павінны абавязкова зьявіцца.

Менаіругом КП(б)Б.

— У аўторак, 14 жніўня, а 7-ай гадзіне ўвечары ў памяшканьні актэвой вазі ВДУ абудзэцца даклад для наступачых у БДУ на тему «Міжнароднае і унутранае становішча СССР».

— Ц. Бюро Сьвідзі навуковых працаўнікоў атрымае адно месца ў дох адпачынку у ГУРЗУФБ і літар на права праезду в 15 жніўня і адно месца ў Геленджык з 1 верасьня. Зьяўні прымяюцца секцыяны в 10—12 дзя, Дом працы, лакоў № 7.

— Біблятэка імя Л. М. Талстога паведамае ўсё абантэаў, што з 15 жніўня да 1 верасьня г. г. біблятэка будзе вачывана з прычыны правэркі.

Просьба вараз вярнуць кніжні.

Ліст у рэдакцыю

Тав. рэдактар!

З прычыны апублікаваньня артыкулу ў газэце „Зьвязда“ № 183 „Тры еміналы ішоу, рабселькоруае“

Пастанова НКП і НКЮ аб няправільна звольненых

4 жніўня НКПрацы, супольна з НКЮстам, выдалі пастанову аб аднаўленьні на пасадах тых асоб, якія няправільна былі звольнены. Такія асобы павінны быць прыняты зноў на працу, з выплатай за прагу, калі нанонт гэтага боць пастанова суда.

Звальненне такіх асоб дапушчаецца выключна па новых прычынах (артыкул 17 К. Зак. аб працы), якія на маюць ніякага зьвязу з ранейшымі.

Таварыства цьвярозасьці на прадрыве-ствах

Прэзыдыум ЦП саюзу хэмікаў прызнаў антыалкагольную прапаганду адзёй з першачарговых задач культурна-асьветнай работы. Фаб-заўмясцомам і праўленьням клубіаў запрапанавана зьявзацца ў гэтай рабоце з дамамі санасьветы. У клубіах, чырвоных кутнох, чытальнях пастапоўлена наладзіць плянавае правядзеньне вечакоў, лекцыяў, да-

Пасля адпачынку арганізавалі Бадзёра і весела, на баржах, пад буксірам лягерных матарак пад'ехалі да берагу.

